

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprava 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.400

Energična gesta kancelarja Dollfussa

SUNEK NA DESNO V SMERI FAŠIZMA IN LEGITIMIZMA.

Položaj, ki je nastal v Avstriji po nedeljskem govoru voditelja Landbunda in tedanjega podkancelarja inž. Winklerja v Gradcu, je terjalo nujno razčiščenje. Inž. Winkler je vehementno napadel kneza Starhemberga in njegovo »Heimwehr« ter sploh vsako nameru, da bi se Avstrija približala fašizmu. Zahteval je ponovno postopno uvedbo demokracije in povedal, da so on in njegovi zvesti kancelarju dr. Dollfussu samo dotlej, dokler vodi politiko, ki jo oni odobravajo. Če bi šlo za odločitev ali naj se Avstrija pofašisti in bi se dr. Dollfuss vdal zahtevam kneza Starhemberga, potem bi inž. Winkler in Landbund pokazala, da sta močnejša kakor mali kancelar. To je bila tako očita vojna napoved, da jo je dr. Dollfuss moral sprejeti in reagirati. Inž. Winkler je seveda pričakoval, da se bo zadeva razčistila v njegov prid in se bo posledje vodila avstrijska notranja politika bolj po njegovih intencijah, zgodilo pa se je narobe. Dollfuss je rekonstruiral svojo vlado in vrzel iz nje — inž. Winklerja.

Take odločnosti ni nihče pričakoval ne v Avstriji ne v tujini. Dollfuss nimá toliko prijateljev, da bi jih lahko zmanjšal, nasprotno pa ima toliko nasprotnikov, da mu jih ne kaže še pomnožiti. Da se je kljub temu odločil za tako nepričakovano gesto, je le dokaz, da igra va banque in se pri tem zanaša bolj na zunanjo kakor na notranjo podporo, na Italijo ter na one, ki so najbolj proti »Anschlusu«, t. j. Francijo in Anglijo. To nam potrjuje tudi dejstvo, da je enaka usoda kakor podkancelarja inž. Winklerja zadel tudi vojnega ministra Vaugoina, katerem se je zdelo, da je neodstranljivo, saj je bil vojni minister v vseh povratnih avstrijskih vladah. Odstranitev generala Vaugoina, ki je predsednik krščanske socialne stranke, kateri pripada tudi dr. Dollfuss in večina članov njegove vlade, je pa obenem dokaz tudi za to, da je kancelar izvedel rekonstrukcijo brez konzultacije vodstva stranke. Po vseh znakih sodeč pomeni torej ta rekonstrukcija nekaj nov državni udar, ustanovitev diktatorične »vlade osebnosti«.

Nova Dollfussova vlada je tako močan premik še bolj na desno, da si še ni popolnoma jasno, če pomeni tudi že pričetek fašističnega režima. Vsekakor pa bo ta fašizem, če se uvede, malo po volji knezu Starhembergu, voditelju »Heimwehra«, da si sedi v vladi kot podkancelar heimwehrovec major Fey. Starhemberg sanja namreč o ulogi avstrijskega Mussolinija, vse pa kaže, da hoče biti tudi Dollfuss sam. V ponudbenih krogih zatrjujejo, da zameri Doll-

fuss Starhembergu poleg tega, da hoče postati diktator Avstrije, tudi njegovo nasprotstvo proti monarhizmu in legitimizmu. Knez Starhemberg je proti vrnitvi Habsburžanov (dasi je bil prej legitimist) zaradi tega, ker, če bi zavladal, ne bi rad delil oblasti z monarhom. Mimo tega ni izključeno, da sanja celo o slavi avstrijskega vladarja, ki naj bi mu pripadla, če bi bil sam neomejen gospodar. Da pa hoče Dollfuss postati sam avstrijski Mussolini, dokazuje tudi to, da je prevzel po Mussolinijevem vzgledu poleg kancelarstva še štiri druga ministrstva: vojsko, policijo, zunanje zadeve in poljedelstvo. Vojsko in policijo rabi zato, da obrani ž njo svoj režim, ki se ne naslanja na ljudstvo, zunanje ministrstvo zato, da bo lahko sam vodil igro z Italijo, poljedelstvo pa zaradi oslavitve Landbunda. Iz vsega tega sledi, da je Avstrija krenila s to rekonstrukcijo iz vrst demokratičnih držav popolnoma v vrsto onih držav, ki se oklepajo fašizma, pa naj se imenuje že tako ali drugače.

Toda s tem je Dollfuss le še zmanjšal število svojih prijateljev ter znatno povečal število nasprotnikov. Dosedanji opoziciji narodnih socialistov in marksistov se je pridružil še Landbund, seveda če se bo inž. Winklerju posrečilo ohraniti svojo organizacijo kompaktno, in se ne bo razcepila, kar ni nemogoče. Vaugoina ne moremo smatrati za tako nevarnega. Postal je generalni ravnatelj zveznih železnic, torej uradnik vlade, mimo tega pa se bo kot krščanski socialc gotovo molče vdal v svojo usodo. Bolj nevaren bi utegnil postati knez Starhemberg, če ne bi Dollfuss potolažil njegovih čisto osebnih ambicij. Prav lahko bi se namreč zgodilo, da bi se na koncu vseh koncev s celotno »Heimwehr« pridružil Hitlerjevemu. Sedanjemu nasprotstvu med njim in Hitlerjem ne smemo pripisovati prevelike važnosti. Politična nasprotstva se v sili kaj lahko spremenijo, posebno v opoziciji. Stališče dr. Dollfussa in vlade tako ne bo vredno zavidanja, verjetno pa je, da bo zmagal kljub vsemu odporu ogromne večine avstrijskega ljudstva, in to zato, ker je opozicija preveč heterogena, da bi mogli misliti na kakršnokoli združjenje!

Toda prevelik optimizem prav tako ni na mestu, kakor ni prevelik pesimizem. Vse zavisi od spretnosti Dollfussa in spretnosti njegovih nasprotnikov. Dollfuss je svojo spretnost doslej že pokazal, opozicija je pa še ni. Za nas pa pomeni novi avstrijski kurz v vsakem primeru povečanje italijanskega upliva v Podonavju!

Proces radi požiga Reichstaga

VAN DER LUBBE TRDI, DA JE ZAŽGAL NEMŠKI PARLAMENT SAM IN NI IMEL NOBENIH POMOČNIKOV.

LIPSKO, 23. septembra. Na včerajšnji seji je bilo ugotovljeno, da je van der Lubbe pripadal takozvanim komunističnim internacionalistom, ki so imeli to posebno nalogo, da so pripravljali atentate in nemire, bilo v katerikoli obliki. Člane te komunistične teroristične organizacije veže namreč posebna prisega, da v primeru aretacije prevzamemo vso odgovornost na sebe. Take taktike se torej poslužuje tudi van der Lubbe, ki energično trdi, da ni imel nobenih pomagačev in da je vse sam pripravil in izdelal. O njem so se celo širile vesti, da je homoseksualec. Nadalje je

ugotovljeno tudi, da se Torgler in van der Lubbe nista poznala in da nista bila v stiku med seboj. Današnji dan razprave bo vsekakor najzanimivejši, ker bo zaslišan Torgler. Današnji položaj bo torej že mnogo jasnejši in je od izjav Torglerja odvisno, v kateri smeri se bo proces nadaljeval.

PORUŠENE TELEFONSKE ZVEZE.

MARIBOR, 23. septembra. Zaradi nalivev in povodnji so telefonske zveze z Ljubljano porušene. Zato so izostale tudi najnovejše telefonske vesti.

Francija in Italija o Dollfussovi vladi

FRANCOSKI TISK PRESOJA POLOŽAJ V AVSTRIJI NENAČOVNO NAIVNO. ITALIJANSKI SE VESELI ZMAGE FAŠISTIČNE SMERI IN PODPIRA ZLASTI HEIMWEHR.

PARIZ, 23. septembra. Francoski tisk je sprejel zelo optimistično sestavo nove vlade kancelarja Dollfussa in komentira, da je po rekonstrukciji Dollfussov položaj ugodnejši. Večina listov naglašuje, da je danes kancelar Dollfuss absoluten gospodar v Avstriji ter navaja kot najboljši dokaz za to, da je kriza avstrijske vlade rešena in da so Starhemberg, Vaugoin in inž. Winkler prostovoljno odstopili. Ti trije voditelji, omenja francoski tisk, bodo ostali še nadalje Dollfussu zvesti. (?) Kar se pa tiče opozicije, jo bodo lahko tvorili samo socialisti, vendar so pa tudi v tem pogledu zelo slabi izgledi, ker bodo socialni demokrati prav gotovo podpirali Dollfussa, ki brani neodvisnost Avstrije in vodi boj proti hitlerizmu, obenem pa ščiti življenje in imetje socialnih demokratov. V glavnem

je francoski tisk mnenja, da ima sedanja Dollfussova vlada tak značaj, da so vsi, ki se zanimajo za neodvisnost Avstrije, lahko mirni.

RIM, 23. septembra. Rekonstrukcijo avstrijske vlade so tudi tukajšnji politični krogi z veseljem sprejeli. Listi naglašajo, da je Dollfussova vlada izrazito antiparlamentarna in ima nacionalnoborbeni značaj. Splošno pa prevladuje mnenje, da bo kancelar Dollfuss energično izvedel svoj program. Pri rekonstrukciji vlade je »Heimwehr« dosegla lepe uspehe. Dollfuss je priznal požrtvovalnost Starhemberga, ki je odločno na njegovi strani. Znano je namreč, da je bil Starhemberg vselej odločno proti vsem stankam in grupam, ki so imele namen izkoristiti akcijo Dollfussove vlade.

Otvoritev zasedanja Društva narodov

UGOTOVITEV DNEVNEGA REDA ZA SEDANJA. IMENOVANJE JUGOSLOVANSKE DELEGACIJE.

ZENEVA, 23. septembra. Konferenca Društva narodov se je sestala včeraj dopoldne pod predsedstvom norveškega ministrskega predsednika Mohwinkla k svoji 76. zasedanju. Po formalni otvoritvi so razpravljali na konferenci o dnevnem redu, ki je bil končno sprejet. Vprašanje asirske pritožbe je bilo odloženo, ker ni bil poslan odgovarjajoči predlog asirske vlade. Zasedanje je trajalo kratek čas, ker mora večina vprašanih rešiti novi svet Društva narodov, ki se bo razširil in bodo vanj izvoljeni 3 novi člani namesto onih, ki jim je mandat potekel. Na otvoritvenem zasedanju je Društvo narodov rešilo nadalje tudi nekoliko tehničnih vprašanj.

BEOGRAD, 23. septembra. Naša delegacija, ki potuje na redno zasedanje Društva narodov, je sestavljena takole: pred-

sednik in prvi delegat Bogoljub Jevtič, delegati so senator dr. Ploj, dr. Marko Kostrenčič, Konstantin Fotić, dr. Milan Todorović, ekspert dr. Ivan Perme, generalni tajnik Milan Stevanović, osebni tajnik ministra zunanjih zadev Vladislav Marković in tajnik Slavko Stojković.

ZENEVA, 23. septembra. Češkoslovaško republiko bo zastopal pri zasedanju Društva narodov v Ženevi pariški poslanik Osuski. Kolikor je dosedaj znano, bodo na sejah Društva narodov razpravljali tudi o negativnih rezultatih prve svetovne gospodarske konference in o eventualnem sklicanju nove.

PARIZ, 23. septembra. Minister zunanjih zadev Paul-Boncour bo odpotoval drevi v Ženevo. Jutri dopoldne pa bo seja francoskega ministrskega sveta.

Drava porušila most na Mariborski otok

MARIBOR, 23. septembra. V dopoldanskih urah je Drava vedno bolj in bolj naraščala. Divje je tirala svoje valove, ki so si izbrali okrog 11. ure za žrtev lesen most med levim bregom in Mariborskim otokom. Konstrukcija mostu je bila zelo močna, saj je mestna občina precej žrtvovala za njo, toda kljub svoji moči se ni mogel upirati deroči reki. Na kraj nesreče so bili poklicani mariborski reševalci in vodstvo mestnega gradbenega urada.

Jugoslovansko-bolgarski klub v Beogradu

BEOGRAD, 23. septembra. V Beogradu se snuje društvo, katerega namen bo delovanje za zblizanje našega naroda z bolgarskim. Društvo bo imelo svojo čitalnico in knjižnico. V društvenih prostorih bo prirejalo sestanke in predavanja, članstvo bo pa prirejalo izlete, odbor si bo prizadeval prirediti razne razstave ter bo ukrenil vse potrebno za medsebojno spoznavanje in za gojenje medsebojnih prijateljskih odnosov. Ustanovni občni zbor bo jutri dopoldne ob 10. uri. Društvo se bo imenovalo Jugoslovansko-bolgarski klub v Beogradu.

Potovanje senatorja Ploja v Ženevo

MARIBOR, 23. septembra. Senator dr. Miroslav Ploj, ki je določen za našega delegata pri sedanjem jesenskem zasedanju Društva narodov, odpotuje danes popoldne preko Avstrije v Ženevo. Na sedanjem rednem zasedanju se bodo obravnavale le tekoče zadeve. Važno bo vprašanje usode Lužiških Srbov v Nemčiji, v juridičnem odseku bo razprava o pritožbi naših Nemcev radi Celjskega doma, mimo tega pa se bo razpravljalo tudi o našem južnosrbskem opiju.

NEMČIJA IN RAZOROŽITEV.

ZENEVA, 23. septembra. Nemški minister zunanjih zadev von Neurath se je včeraj razgovarjal del časa s Hendersonom. V pričakovanju Gøbelsovega prihoda, ki je najavljen za nedeljo ali ponedeljek dopoldne, se širijo v raznih krogih zelo rezervirane vesti o nemškem načrtu glede razorožitve. Nekateri celo naglašajo, da bo Nemčija stavila protipredloge.

NEMŠKO OBOROŽEVANJE V ZRAKU.

PARIZ, 23. septembra. Iz Berlina poročajo, da Nemčija z vsakim dnem vedno bolj širi propagando za zgraditev svoje avijacije in za gradnjo zavetišč pred napadi sovražnih avljonov. Tako je berlinska občina pri tej propagandi nabrala preko 6 milijonov mark in s tem zneskom zgradila velikansko zavetišče v Berlinu.

Dnevne vesti

Iz seje mesnega upravnega odbora

Upravni odbor mestne občine mariborske je imel včeraj pod predsedstvom mestnega župana g. dr. Lipolda sejo v mestni posvetovalnici. Rešil je več tekočih zadev, podeljenih je bilo več praznih stanovanj in podpor. Iz že v proračunu predvidene postavke za tujski promet je dovolil izplačati več podpor, in sicer Pohorskemu domu 5000 Din, mariborski podružnici SPD in ruški podružnici SPD vsaki po 5000 Din, savinjski podružnici SPD v Celju 1000 Din, Aeroklubu »Naša krila« 2000 Din, mariborski strelski družini 2000 Din. Iz predvidene postavke za znanost in umetnost so dobila subvencijo naslednja društva: Zveza kulturnih društev 3000 Din, »Svoboda« 3000 Din, narodno glasbeno društvo »Drava« 2000 Din, pevski društvi »Jadran« in »Lira« vsako po 1000 Din, mariborsko Slovensko žensko društvo 1000 Din, Narodna obrana v Mariboru pa 2000 Din. Podeljenih je bilo več dijaških podpor, in sicer je dobilo 27 dijakov po 500 Din podpore. Iz postavke v proračunu za podpiranje obrti pa je upravni odbor sklenil nakazati celoten znesek 25.000 Din zavodu za pospeševanje obrti v Mariboru.

Nov grob. V cvetu mladosti je umrla včeraj v Trubarjevi ulici Milenka Verbičeva, učenka 4. razreda ljudske šole. Pokopali jo bodo jutri ob 16. uri na mestnem pokopališču. Žalujočim staršem naše globoko sožalje!

Zadnja pot narodnega železničarja. Te dni so pokopali na studenškem pokopališču uglednega in povsod priljubljenega železničarja in lišnega posestnika Franca Matjašiča, ki ga je kruta smrt iztrgala globoko žalujoči družini v najlepši dobi njegovega življenja. Udeležba pri pogrebu je bila ponoven dokaz, kako ga je vse čislalo in spoštovalo. Bodi mu ohranjen lep in trajen spomin!

Inspekcija obmejnih carinarnic. Te dni sta se mudila v Mariboru načelnik carinskega oddelka finančnega ministrstva g. Glišič in svetnik g. Prokič, ki sta revidirala tukajšnjo glavno carinarnico. Po končani reviziji sta se podala na mejo, kjer bosta revidirala vse obmejne carinske postaje od Dravograda do madžarske meje.

Državna trgovska akademija v Mariboru. Na državni trgovski akademiji so se te dni pod predsedstvom g. ravnatelja M. Dolenca vršili zaključni izpiti. Izpit so opravili: Čelofiga Josip, Prunk Maks, Rataj Ljudmila in Zabavnik Nada.

Gledališka družina Istra bo gostovala jutri v nedeljo zvečer ob 20. v mariborskem gledališču s sledečim sporedom: Iv. Cankar »Hlapec Jernej« v enem dejanju z govornim zborom, O. Župančič »Pomladna epistola«, S. Gregorčič »Soči«, spremljani recitaciji z glasbo, lučnimi in zvočnimi efekti, kar bo za Maribor na vsak način nekaj novega. Nadalje solospjevi: A. Jarc, tenorist, bivši član bratislavske in ljubljanske opere poje ob klavirju pesmi in operne arije od Lajovca, Pavčiča, Kogoja, Ravnika, Konjoviča, Bizeta. Nato sledi še Czumer »Maska satana«, duhovita groteska v enem dejanju. Režijo vodi Košuta, bivši član mariborskega in bivši režiser Slovenskega gledališča v Gorici. Za to nedeljsko dramatsko-koncertno prireditev s tako pestrim in zanimivim sporedom vlada med občinstvom živahno zanimanje. Cene dramske. V smislu prireditve »Istre« se vrši danes zvečer predavanje pod okriljem »Nanosa« v prostorih »Uniona«. Predava režiser Košuta.

Zanimivo predavanje. Društvo »Šola in dom« priredi v sredo 27. t. m. ob 20. uri v dvorani Ljudske univerze na Slomškovem trgu zanimivo predavanje o težavah našega šolstva. Predaval bo šolski inspektor v p. g. dr. Poljanec, ki bo pred in po predavanju sprejemal tudi predloge staršev in učiteljev in o njih podrobno razpravljati.

Članstvu »Nanosa«. Naj ne bo nikogar izmed nas, ki se ne bi udeležil gledališke predstave dramske družine »Istra«, ki bo jutri v nedeljo v mariborskem Narodnem gledališču!

Iz Narodne strokovne zveze. Mariborska podružnica Narodno strokovne zveze bo priredila jutri v nedeljo več važnih sestankov za delavstvo iz mariborskih tovarn. Na sestankih bodo razpravljali o perečih socialnih zadevah in o bližnjih volitvah v Delavsko zbornico. Tako bo drevi ob 19. uri sestanek delavstva iz Ehrlichove tovarne v Petrovičevi gostilni v Frankopanovi ulici. Jutri v nedeljo pa bo ob 9. uri sestanek delavstva iz Šonskega tovarne v gostilni »Tržaški dvor« na Tržaški cesti. Istočasno bo v gostilni pri »Belem zajcu« sestanek delavstva, ki je zaposleno v tovarnah v Melju. Delavci in delavke, udeležite se sestankov, ker je to v vašo korist!

Šolske knjige za vse šole in šolske potrebnice v največji izbiri pri Zlati Brišnik, Maribor, Slovenska ulica 11.

PREDSVEM

TRIO TRON-CIVI!

selektivna
a reprodukcija bo
odlična!

Važno opozorilo lastnikom vozil. Finančno ministrstvo je izdalo za lastnike vozil važno pojasnilo glede plačevanja takse na prevozna sredstva. Pojasnilo pravi: Država dobi po zakonu pravico do te takse, čim je taksi podvrženo vozilo v prometu v dotičnem letu, pa četudi vozi samo 1 dan. Če hoče biti torej lastnik vozila oproščen takse, mora svoje vozilo plombirati najpozneje 1. januarja dotičnega leta, sicer mora plačati takso za vse leto.

Vpisovanje v ekonomsko-komercialno visoko šolo v Zagrebu v zimski tečaj bo trajalo od 25. t. m. do vštete 2. oktobra. K vpisu mora vsak slušatelj prinesiti tudi izkaz pristojnega davčnega oblaštva.

Društvo ljubiteljev ptičarjev priredi letos samo eno tekmo ptičarjev, in sicer poljsko tekmo dne 1. oktobra v Ljubljani. Lastniki psov iz področja mariborske podružnice naj svoje pse pravočasno prijavijo in se tekme po mogočnosti udeležijo.

Mladinski pevski zbor »Trboveljski slavček«, ki je žel na Češkoslovaškem ogromne uspehe in je lani in predlanskim napolnil v Mariboru Unionsko dvorano, pride prihodnji mesec v Maribor. In sicer priredi v soboto 7. oktobra večerni koncert za odrasle, v nedeljo 8. oktobra ob 11. uri dopoldne pa za osnovne, meščanske in nižje srednje šole. O programu, ki bo tokrat posebno pester, spreговорimo pozneje.

Kongres Počitniške zveze bo jutri v Zemunu v poslopju deškega internata. Udeleženci imajo znatne popuste pri vožnji. Ker bo kongres trajal nekaj dni, velja znižana vožnja do 28. t. m.

Akademске starešine, tovariše akademike, srednješolsko dijaštvo in vse ostalo občinstvo vabi Društvo jugoslovanskih akademikov v Maribor na javno predavanje, ki bo v nedeljo 24. septembra 1933 ob 10. uri dop. v dvorani bivšega kina »Apolo«. Predaval bo g. prof. Franjo Baš »O početkih političnega življenja v Podravju«. Vstopnine ni. Odbor DJA.

Upravam tovarn Doctor in drug, Viljem Freund in Zlatorog-Chlorodont se Društvo jugoslovanskih akademikov javno in kar najiskrenejše zahvaljuje za razkazanje obratov ter prijazno pojasnjevanje funkcioniranja tovarn. Odbor DJA.

Strelci in prijatelji strelskega sporta. Drevi ob pol 20. uri bo v gostilni »Pri veselem Frančku« na Aleksandrovi cesti ustanovni sestanek pripravljalnega odbora Strelske družine Krčevina-Košaki-Sv. Peter. Vsi, ki se zanimate za ta viteški sport, dobrodošli!

Pomočniški odbor prireja plesno šolo v mali dvorani Narodnega doma. Pričetek v torek, dne 3. oktobra ob 20. uri, ter se nadaljuje vsak torek in petek. Pomočeval bo g. Simončič.

Nočna lekarniška služba. Prihodnji teden ima nočno lekarniško službo Savostova lekarna »Pri Magdalenii« na Kralja Petra trgu

Tudi naše reke naraščajo. Po včerajšnjih nalivih so pričele naraščati tudi naše reke in potoki. Drava se je dvignila visoko nad normalo in tera kalne valove, ki nosijo s seboj debela, vejevje in drugo nesnago. Močno je narasla tudi Pesnica, ki se je razlila v svojem nižjem teku po njavih in travnikih. Prav tako sta prestopili bregove Dravinja in Polskava. Narasli so tudi vsi potoki. Zaenkrat poplave pri nas še niso povzročile velike škode, bati pa se je, če bi ne prenehalo deževati, katastrofe, ki bi zadela s povodnjio tudi naše kraje.

Slike so dospele. Izletniki, ki so pred kratkim obiskali Rogaško Slatino in Plitvička jezera, naj dvignejo slike z izleta v pisarni »Putnika« na Aleksandrovi cesti.

Izlet na Kaplo odpovedan. SPD »Meja« sporoča vsem, ki so nameravali jutri na Kaplo, da je izlet radi slabega in deževnega vremena preložen na nedeljo 1. X.

Jutri v nedeljo na obmejne planine! Za izlet na Kaplo se je priglasil ves oni cvet našega mesta, ki se je udeležil tudi sijajne avgustovske manifestacije pri Sv. Duhu na Ostrm vrhu. Prijatelji naše severne meje, jutri vsi na plan, vsi na našo mejo! Odpeljemo se s prvim jutrnjim vlakom do Brezna.

Dolžnost čebelarjev je, da vsak čebelar v nedeljo, dne 24. t. m. s seboj pripelje po en roj prijateljev, in sicer na čebelarsko veselico, katero priredi čebel. podružnica Rače-Podova pri g. Faležu v Račah. Začetek ob 15. uri. Vstopnina 2 Din. Za medeno potrežbo je poskrbljeno. Tudi prijatelji kegljanja bodo prišli na svoj račun, pripravljani so sladki dobrotki! Pridite vsi, ki vam je za sladko strd in pošteno zabavo!

Sadje na tujih trgih. Letošnja sezona je srednja. Na dunajskem trgu prodajajo slive po 2,60 do 2,77 Din; v Pragi prodajajo slive po 4 Din; v Varšavi pa po 5,87 Din. Na omenjenih trgih je tudi precej naših jabolk in našega grozda. Tako so prodajali jabolka v Pragi po 180 Kč 100 kg; grozdje pa po 450 Kč.

Naš trg. Današnji trg je bil v kljub slabemu vremenu prav dobro založen. Slaninariji z Dravskega polja so pripeljali 15 voz zaklanih prašičev, okoliški kmetje pa 25 voz krompirja, čebule in zeljnih glav ter 27 voz hrušk, jabolk in grozdja. Na kokošji trg so prinesle okoličanke okrog 2000 piščancev, kokoši, rac, gosi in puranov. Kupčija je bila precej živahna in so prodajali: gosi po 25 do 40 Din, race 15 do 25 Din, kokoši 15 do 20 Din, purane 35 do 50 Din, par piščancev pa od 8 do 15 Din; krompir kg po 0,75 Din do 1,25 Din, paradižnike 4 do 6 Din, čebulo 1,50 do 2,50, česen 8 do 10 Din, jabolka in hruške 2 do 5 Din, slive 1 do 4 Din, grozdje 5 do 12 Din, breskve 8 do 12 Din. Precej je bilo na trgu tudi suhe robe.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 14,2 stopinj C; minimalna temperatura je znašala 14 stopinj C; barometer je kazal pri 16,8 stopinjah 733,6, reduciran na ničlo pa 731,6; relativna vlaga 94; dežja je padlo 10,3 mm. Vreme je deževno.

Zopet saharin. Organi naše finančne kontrole so zasačili na meji med Št. Iljem in Plačem dva tihotapca ter našli pri njima okrog 8 kg saharina in 40 zavojčkov igralnih kart. Za svoje nepošteno delo bosta prejela občutno kazen.

Dr. med. Klara Kukovec do nadaljnega ne ordinira.

Kino Union. Od sobote dalje največje remek-delo »Nibelungi« kot zvočni film, spremljan s krasno Wagnerjevo godbo. Ta monumentalni film je zrežiral Fritz Lang. V glavni vlogi Paul Richter, Margareta Schön in Hanna Ralph. Sledi izredno pristrčna veseloigra »Amor na vrvcu« z ljubko Magdo Schneiderjevo in šarmantnim Wolfom Albachom Rettyjem.

Grajski kino. Do vključno ponedeljka sijajna vesela opereta »Bil nekoč je muzikus...« Izboren, humorja poln film s prominentnimi komiki, kakor so Szöke Szakall, Ralph Artur Roberts, Viktor de Kowa, Trude Berliner in Julius Falkenstein.

Pri slabji prebavi, slabokrvnosti, slujšanju, bledici, oboletosti žlez, izpuščaju na koži, tvorih uravnava »Franz Josefova« voda izborna toli važno delovanje čreves.

PRAVI DOMAČI IZDELEK

Narodno gledališče

REPERTOAR:

Nedelja, 24. septembra ob 20. uri: »Gledališko-koncertni večer igralske skupine »Istra«. Dramske cene.

Gledališki abonenti se sprejemajo še nekoliko dni. Na razpolago je v vseh abonmanih še nekaj dobrih sedežev, pred vsem v ložah. Gledališka uprava prosi vse zainteresirane, da se blagovolijo čim prej prijaviti pri gledališki blagajni, ki je odprta vsak dan od 9. do pol 13. ter od 15. do 17. ure, ob nedeljah in praznikih samo dopoldne. (Tel. 2382.) Cene abonmanu, ki se plačuje v 7 mesečnih obrokih, so tako nizke, da jih zmorejo tudi gmotno šibkejši sloji. Otvoritvena predstava, Krleževa drama »Gospodje Glembejevi«, najmočnejše jugoslovansko delo povojnih let, bo 1. oktobra. Predstava bo za Maribor vsekakor dogodek, ker jo pripravlja odlični režiser dr. Branko Gavella.

Dramatska šola v Mariboru. Tudi leto se otvori dramatska šola pod vodstvom režiserja g. Jožeta Koviča. Spored predavanj bo zelo pester in zanimiv za vse, ki se zanimajo za gledališko umetnost. Natančni spored še objavimo. Otvoritev bo v nedeljo 1. oktobra ob 10. uri dopoldne. Prijave sprejema dnevna gledališka blagajna ali pa se je obrniti direktno do g. J. Koviča, Gregorčičeva 26/1, pisarno ali ustmeno.

Želodčne bolečine, pritisk v želodcu, gniloba v črevesu, žolčan okus v ustih, slaba prebava, glavobol, težak jezik, blebda barva obraza, izginejo često po večkratni uporabi naravne »Franz Josefove grenčice«, s tem, da jo izpijemo kozarec, predno ležemo spat. Specialni zdravnik za bolezni v prebavilih izjavljajo, da je »Franz Josefovo« vodo toplo priporočati kot v te namene služee domače zdravilo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Pri lepem ali slabem, pri toplem ali hladnem vremenu ste vedno izpostavljeni nevarnosti prehlada. Ker ima prehlad navadno za zdravje kvarne posledice, moramo skrbeti za to, da zatremo bolezen že v kali. V ta namen poznamo danes različna sredstva. Najpopularnije sredstvo, ki hitro in sigurno zdravi prehlade, so že nad 30 let znane Aspirin tablete »Bayer«.

Požar. Pretekli četrtek okrog 9. ure zvečer je pričela goret velika kopa slame, last posestnika Rota na Tezmem. Ljudje, ki stanujejo tam blizu, so ogenj kmalu opazili in so ga skušali vdušiti, toda njihov trud je bil zaman. Poklicati so morali mariborske reševalce, ki so ogenj pogasili in tako preprečili nevarnost, ki je pretila v bližini stoječim hišam in gospodarskemu poslopju posestnika Rota. Zgorelo je okrog 2 vagona slame. Škoda je precejšnja, a je krita z zavarovalnino.

Moško truplo v dravskih valovih. Danes dopoldne okrog pol 10. ure je opazil mestni kontrolni organ Ivan Simončič plavati po Dravi moško truplo. Utopljenec je imel na sebi samo modre kopalne hlače.

Vprašanje slovenskih učnih knjig

STVARNA IN NAČELNA BESEDA O STORJENIH NAPAKAH.

V naši srednješolski vzgoji so se delali vedno razni eksperimenti, ki so jih škodovali, zdi pa se, da vse to še ni spametovalo nekaterih činiteljev, ki iščejo vedno novih poti za povečevanje zmede. Taka popolnoma nepričakovana presenečenja so nam pripravili tudi ob začetku letošnjega šolskega leta z uvedbo nekaterih srbohrvaških učnih knjig namesto slovenskih in s prepovedjo nekaterih slovenskih, za katere sploh ni nadomestila. Tako so na primer uvedli za tretji in četrty razred srednjih šol nemške vadnice s srbohrvaškim učnim jezikom, za četrty razred pa še Popovičev »Istorijo Jugoslovenov novog veka«, dočim so prepovedali uporabo Grafenauerjeve »Slovenske čitanke« za višje razrede, ki je edino učilo, ki nam je bilo za ta predmet na razpolago.

Tako postopanje ni niti v interesu nacionalne in državne vzgoje niti v interesu same vzgoje kot take. Že laiku, ne pa profesorju, mora biti takoj jasno, da se slovenski četrtošolec ne more učiti za nas težke nemščine na podlagi srbohrvaščine, ki je ne obvlada popolnoma. To je morda največji absurd, ki smo ga doživeli, da nimamo za poučevanje nemškega jezika več slovenskega učbenika. Isto velja skoraj v polni meri tudi za našo zgodovino novejših dob. Ta zgodovina je za četrtošolca zelo težka in jo komaj zmaguje v materinščini, kako pa naj jo v srbohrvaščini, katero se mora učiti šele sproti s predmetom? Muke takega učenja poznajo popolnoma le oni, ki so se morali v Avstriji na pamet učiti v nemščini poučevanih predmetov, katere so pozabili, čim so pozabili nemški tekst. Kako pa naj se poučuje še v višjih razredih slovensko slovstvo itd. brez čitanke, naj nam pove kdor to more! Če bodo prišli iz srednje šole dijaki brez potrebne izobrazbe v tem predmetu, naj se ne dolžijo profesorji!

Zdi se zato, da bi bilo treba pri nas spregovoriti tudi popolnoma načelno o vprašanju naše vzgoje, zlasti glede na-

cionalne in državne misli. Ta se mora vcepiti dijaku samo v njegovem materinem jeziku, nikakor ne v drugem. Oteževanje učenja z uvajanjem srbskih in hrvaških učnih knjig vzbujajo samo nezadovoljstvo, tako pri dijakih kakor pri starših, profesorjem pa stavi nepotrebne težkoče, ki jim otežujejo itak že več kot preveč naporno delo. Pomislimo namreč, da imamo sedaj po razredih toliko dijakov, kakor jih je bilo včasih v dveh ali celo treh skupaj! In če so uspehi nepovoljni, so »krivi« seveda samo profesorji. Tisti, ki torej mislijo, da bodo na ta način koristili našemu edinstvu, se zelo motijo in bojimo se, da bodo namesto da bi gradili, mnogo podrli.

Samoumevno stojimo na stališču, da mora vsak naš izobraženeц popolnoma obvladati srbohrvaščino, ta pa naj se poučuje le kot predmet z zadostnim številom tedenskih ur; dasi bi bilo umevno, da bi se prav tako poučevala po srbohrvaških srednjih šolah tudi slovenščina, ki je sedaj nikjer ni! Z mešanjem, kakršno se sedaj uvaja, bomo namreč dosegli samo to, da absolventi naših srednjih šol ne bodo obvladali popolnoma ne slovenščine ne srbohrvaščine ter bodo oba jezika obupno mešali. S tako inteligenco pa prav gotovo ne bo pomagano ne enemu ne drugemu.

Kot zvesti sinovi naroda in zvesti državljani kraljevine Jugoslavije, nasprotniki vsakega političnega separatizma in vsakega razdvajanja pričakujemo zato, da bodo merodajni činitelji še pravočasno spoznali, da škoduje tako postopanje prav tisti ideji, katero bi morali pospeševati! Ker ga je zavrnila vsa naša javnost brez razlike političnega naziranja, smo o tem trdno prepričani. Vseeno pa se obračamo tudi do naših poslancev in senatorjev, zlasti do tistih, ki so sami pedagogi, da store svojo dolžnost in opozore na merodajnih mestih na storjene napake. Zgeniti pa bi se moralo tudi društvo »Šola in doma«. Dr. A. B.

Sličice z mariborskih ulic

ALI KAKO SEM SPOZNAL, DA SMO RES »TRAPI« ALI »TEPI«.

Grem po cesti in vidim mladeniča in mladenko s sokolskim znakom. Bližata se drug drugemu in se že od daleč pozdravljata, toda na moje nepopisno začudenje slišim namesto sokolskega »Zdravo!« — »Servus du, vo varst?« Kar preko ceste se pogovarjata v mariborski nemščini. Res, krasen prizor, nenačadna zavestnost; znak pa se lepo blešči v jesenskem solncu. Nič čudnega, če izgleda potem v slovenskem Mariboru tako kakor kje v Avstriji... To je bilo v Vetrinjski ulici.

Potem grem dalje čez Glavni trg in državni most. Pred menoj gresta dve go-

spodični, čedno opravljeni, mladi in kočetni. Govorita nemški. Pa to še ni glavno. Govorita o slovenskih »trapih«. »Čuj«, pripoveduje večja manjši, »bila sem v nekem uradu, pozdravila sem nemški, a uradnik mi je odgovoril slovenski. Govorila sem dalje vztrajno nemški in dejala, da ga ne razumem. Nekaj časa je bil trmast, potem se je pa vdal. Govoril je nemški. Seveda znam sama slovenski prav tako dobro kakor on, saj sem hodila v slovenske šole, a uradno nikoli ne bom govorila vindiš. Tako moramo biti vztrajni, pa se bodo vdali. Saj se naposled vedno vdajo, pozna se jim,

M. Almarj: Ulica Svetozarja Miletića

Ulica Svetozarja Miletića je navadno precej samotna. Včasih, ko se odpro hišna vrata, misliš, da boš zagledal meščana — pa naletiš na dobro rejeno, z zdravim blatom ozaljšano svinjo. Srečaš tudi pokončno vzravnanu bitja več in manj zanimive zunanosti — toda nisem sigurna, če jih smem prištevati ljudem; ker pri nas se učijo že otroci v prvem razredu, da ima človek razven telesa še dušo...

Vem pa, da hodijo tudi ljudje po tej ulici. Poznam jih nekaj, govorila sem z njimi z užitkom, ki ga ima skrajno žejen človek, ko se hladi s svežo studenčnico — bila sem v njihovi družbi, kolikor sem le utegnila. Zato pa tudi vem za to in ono...

Nekega večera, ko je drevored mladih robinj ež snival in ko je padala srebrna luna svetloba v drobni kapljah na hladni tlak, sta dva gospoda spremljala mlado gospodično domov. Počasi so korakali — saj se nikomur nikamor ni mudilo. Starček z zanimivo razoranim licem, čigar beli lasje in brada so se v poltemi skoraj svetlikale, je pripovedoval o svojem sinu z upravičenim ponosom očeta, ki je »svojemu dečku« nudil vse, da je lahko postal svobodni otrok svojega na-

roda. — — — Samo to je škoda, da se je moj dečko malo preranil; bil je Jugoslovan že pred svetovno vojsko — in sedaj je zopet prehitel naš čas... Ni dobro, če živi človek že v bodočnosti; drugi ga potem ne razumejo... Glejte, kdo ima kaj od tega, če mu morajo naknadno priznati, da je mislil in sodil pravilno? — Pošter: je moj dečko, pošter!... Pa skregal me je že, da ga nisem dobro vzgojil, ker sedaj ne more drugače, kot da povč vsakemu v obraz to, kar misli; rekel mi je tudi, da ga je stala trda hrbenica že dosti neprilik — in da prav ima, prav... Zame je vseeno, jaz itak kmalu odpotujem, — a njemu bi bilo življenje lažje — — —

Tako je govoril. Ali v njegovem tonu ni bilo resnega obžalovanja; kot človek, ki je došel na vrh in pogledal mrežo raznih poti v prostrani dolini življenja, je mirno priznal, da se po širokih cestah bolje hodi kot po potih, ki jih ljubita on in njegov sin... mlada človeka pa sta ga poslušala v nemem spoštovanju z začudenjem in občudovanjem...

Na oglu se je starec ustavil. »Ne greste še malo dalje? Ste že utrujeni, gospod Martić?« — »Ah kaj — utrujen!« se je korenjak prisrčno nasmehnil dekletu — »ali« — »segavost mu je zablislila v vedrih očeh« — »vidva pojdiva zdaj sama naprej — saj znata za pot — ali ne?«

Bilo kod Kiki povsod!

da so bili še nedavno nemški hlapci... To je bilo na mostu.

Grem dalje čez Kralja Petra trg, po Dvořakovi ulici in po Frankopanovi. Pred menoj se podi gruča dečkov in deklic, ki se vračajo s šole. Vse je polno rjilovega kričanja — v nemščini mariborskega petega okraja, ki je največja žlobudranščina med vsemi. Tedaj me je minila potrpežljivost, zagrabil sem prvega fantalina in ga vprašal, zakaj govori nemški. Tako, je odgovoril. »Zakaj — tako?« »Ne vem.« »Hodiš v nemško šolo?« »Ne, vsi hodimo v slovensko.« »Kaj je tvoj oče?« »Železničar.« »Kako se piše?« Povedal mi je krasno slovensko ime. Izpustil sem ga, za oglom pa mi je pokazal jezik in zakričal: »Tep!« To je bilo v Frankopanovi ulici, v mesecu septembru leta Gospodovega 1933, petnajst let po smrti rajne Avstrije. Tedaj sem spoznal, da smo res »trapi« in »tepi«. Eden.

Brezposelni intelektualci!

Osrednja Borza dela za inteligenčne poklice v Mariboru namerava izvesti točno statistiko vseh brezposelnih ter le začasno in pod ceno zaposlenih duševnih delavcev v dravski banovini. Omenjena statistika je nujno potrebna za kakršnokoli uspešno akcijo za zaščito brezposelnih in za dosego zopetne sigurne in eksistence možne zaposlitve.

Zato poziva Borza dela za inteligenčne poklice vse brezposelne in nestalno zaposlene intelektualce (tudi one, ki so se že kdaj javili) iz obeh mariborskih okrajev, da v lastnem interesu javijo pismeno sledeče podatke: 1. ime in priimek; 2. kraj in dan rojstva; 3. izobrazba (šole, fakulteta); 4. kdaj je končal študije; 5. kje je doslej bil zaposlen; 6. odkdaj je že brezposeln; 7. domače razmere (za mlajše: kaj so starši, koliko ima še nepreskrbljenih bratcev in sester; za starejše: so-li poročeni, imajo nepreskrbljene otroke itd.); 8. kam so pristojni; 9. ali so odslužili vojaški rok; 10. točen naslov.

Borza dela jamči za strogo diskrecijo. Prosi pa vse, da v lastnem interesu in radi skupnosti navedejo samo resnična dejstva, ki jih naj s primerno opombo potrdijo z lastnoročnim podpisom!

Takoj po izvedenem popisu v obeh mariborskih okrajih pridejo na vrsto ostali okraji. Šele takrat, ko bo imela Borza dela sestavljeno točno statistiko vseh brezposelnih, bo lahko začela uspešno posredovati in intervenirati direktno pri državnih, banovinskih in občinskih kot tudi pri privatnih napravah ter pri delodajalcih. Zato prosimo vse, da opozorite tudi svoje ostale sotrpine, ki bi te-

ga poziva ne čitali, da se tudi oni prijavijo.

Na koncu opozarjamo vse brezposelne in tudi one začasno ter pod ceno zaposlene intelektualce, da uvidijo nesmišelnost apatičnega in pesimističnega stanja ob strani. V tem ni rešitev našega težkega stanja. Samoobramba in samopomoč je možna samo v lastni sindikalni organizaciji. Zato apeliramo na vse duševne delavce, da vstopijo tudi v svojo sindikalno Zvezo mladih intelektualcev, se v njej organizirajo v svoj lastni strokovni krožek, da se tako vsi duševni delavci brez ozira na poklic, starost, spol, politično prepričanje in svetovno naziranje rano ob ramenu borimo za svoje osnovne pravice do človeka vrednega življenja!

Ptuj

Vlom. V noči med sredo in četrtkom so vlomili neznanci v brivnico Vinkota Copaka. Odnegli so razne predmete in več drugih lasničarskih potrebščin v skupni vrednosti 2000 Din. Denarja v gotovini so vlomilci našli le 10 Din. Ker brivnica ni opremljena z varnostnim železnim zastorom, so imeli vlomilci lahek posej. Odprli so okno za zrak nad vratmi in skozenj zlezli v brivnico. Temna deževna noč je kaj uspešno podprla njihovo početje.

Tatvina kolesa. Na mestnem sejmišču je bil posestniku Martinu Radoliču iz Zlatoliča ukraden bicikelj, vreden 1000 Din, z evidenčno številko 61235.

Prevzem hotela. S prvim oktobrom t. l. prevzame hotel »Osterberger« ga. Marija Korošec, gostilničarka in najemnica hotela »Zaka« na Bledu.

Ogenj. Posestniku Francu Toplaku v Pacinju je v torek začela goreti stiskalnica za bučna semena. Okoliški gasilci niso več mogli rešiti stiskalnice plamenov, preprečili pa so, da ni zgorela v bližini stoeča Toplakova žaga ob Pesnici. Škoda znaša nad 12.000, zavarovana pa ni.

Sport. V nedeljo 24. t. m. se bo vršila na igrišču SK Ptuj nogometna tekma med sportnim klubom »Ptuj« in nedavno ustanovljenim sportnim klubom »Drava«, ki mu je ta tekma prvi javni nastop. Za tekmo je med Ptujčani veliko zanimanja.

Napad. Dne 19. t. m. so trije moški napadli dninarja Jožefa Majcna, roj. 1907, v gozdu ob cesti med vasema Polanci in Polensak. S koli so ga pobili na tla in težko poškodovali na hrbtu in glavi. Eden napadalcev je še s samokresom ustrelil proti Majcnu in mu zadel k sreči le sredinec leve roke. Napadalci so neznanci. Težko ranjenega Majcna so prepeljali v ptujsko bolnišnico.

Drugi moški v tej nenavadni detelji bi rad rešil situacijo: »Gospod Martić, če še niste utrujeni, pa pojdiva še z gospodično! Potem vas spremljam nazaj do Vašega doma.« Toda gospod Martić se je trdovratno otepal. »Ne — ne, zares — pojdem sam — pa vidva pojdiva sama! Vem, kaj je red...«

Ali oba mlada človeka nista vedela, kaj je red. S toplo iskrenostjo sta se razgovarjala o njunem ljubeznivem prijateljstvu, potem sta razpravljala o socialni reformi, dotaknila se politike — da, celo o zvezdah sta govorila in ugotovila, da sta se Mars in Jupiter že jako oddaljila drug od drugega... Ah, kakšen ovinek! Kakor da ni bilo bližje živih zvezd...! Pa, kakor rečeno, tega večera se nista spomnila na to — morda zato ne, ker je bil »on« profesor, »ona« pa »gospa profesorica«...

Čula sem pa, da sta kasneje ovrgla tradicijo o profesorski pozabljivosti in raztresenosti in našla pot v deveto deželo, kjer ni ciljev in ne cest — in zvezde, ki so kasneje romale nad ulico Svetozarja Miletića, so baje zbledle ob utrinkih sreče...

Gotovo je marsikdo radoveden, v katerem mestu je prav za prav ta čudna ulica. Ali po mojem mišljenju je ime poststranska stvar; saj je brez dvoma na

svetu še mnogo podobnih ulic — in dogodki se vračajo s periodično se odigravajočim življenjem — — kje, kdaj — da-li je to važno?

Zato bi se lahko tudi ulica Svetozarja Miletića imenovala drugače; n. pr. »Ulica 21. junija« ali pa »Ulica neutišljivega hrepenenja«. Kajti podaljšek te ulice onkraj glavne ceste se končuje v modričasti nedoglednosti, kjer bega oko že preko brezmejnne ravnine, ki pije človeške duše, da lahko rodi bogato klasje, ki ne nudi očesu točke, kjer bi se vsaj za trenutek ustavilo, spočilo.

»Ulica neutišljivega hrepenenja.« — Mislim, da je to ime bolje od vsakega drugega. Kajti: zakaj bi imela ena ulica dve imeni samo zato, ker leži en del desno, drugi pa levo od glavne ceste? In zakaj bi se imenovala po Svetozarju Miletiču in Juru Jakšiču, ko niti eden, niti drugi ulice sploh videl ni? Končno: zakaj ne bi dajali ulicam imena, ki so bližja našemu sreču?

Saj se razprezajo tudi po našem življenju dolge poti, ki vodijo navidezno ravno do več ali manj jasnih ciljev — toda tlak, po katerem hodimo, je vegast in paziti moramo, da se na naših cestah ne spodrsnemo, kadar jih zamegljijo dvomi, zatemnjeno spoznanja — ali kadar jih orosi žalost...

Pred volitvami v Delavsko zbornico

POMEN DELAVSKE ZBORNICE IN DOLŽNOST NACIONALNIH DELAVCEV TER NAMEŠČENCEV.

Volilna borba za volitve v Delavsko zbornico je v polnem razmahu. Prvič je šlo za te volitve v boj tudi narodno delavstvo in nameščenstvo, svesto si važne naloge, ki jo predstavlja Delavska zbornica.

Odveč bi bilo posebej naglašati veliki pomen Delavskih zbornic za delavce in nameščenice. Zakon sam nam pove, kako važen forum predstavljajo Delavske zbornice kot razredna predstavništva delavcev in nameščencev. Po pravici jih imenujemo delavski parlament, katerega naloga je ščititi ekonomske, socialne in kulturne interese vseh delavcev in nameščencev. Delavske zbornice dajejo med drugim poročila, mnenja in predloge pristojnim državnim in samoupravnim organom o ureditvi delovnega razmerja med delodajalci in delojemalci in o vprašanju delavskega zavarovanja, delovnih trgov, delavskih stanovanj, socialne higijene, delavske prehrane, prosvete in vseh ostalih vprašanj, ki se direktno ali indirektno dotikajo interesov delavcev in nameščencev.

Delavske zbornice strme za tem, da državna in samoupravna oblastva pravilno izvršujejo veljavne zakone in navedbe, ki zadevajo interese delavcev in nameščencev. Posredujejo pri sklepanju kolektivnih pogodb, kakor tudi pri spravi sporov med delavci in nameščenici na eni in delodajalci na drugi strani. Delavske zbornice vodijo statistiko in zbirajo podatke o vprašanjih, ki zadevajo delavce in nameščenice, podajajo poročila o svojem delovanju ministru za socialno politiko, vodijo evidenco o delavskih in strokovnih organizacijah, vzdržujejo stalno zvezo z njimi ter vplivajo na smer njih delovanja. Posredujejo in intervenirajo direktno pri vseh državnih uradih, napravah in delodajalcih, kadarkoli to zahtevajo interesi delavcev in nameščencev. Ustanavljajo in organizirajo pa tudi naprave po lastni iniciativi za pospeševanje ekonomskega, socialnega in kulturnega položaja vseh delavcev in nameščencev. Zlasti važen je oni paragraf zakona o Delavskih zbornicah, po katerem morajo državne oblasti vse zakonske načrte, uredbe in navedbe, ki direktno ali indirektno zadevajo interese delavcev in nameščencev, pošiljati Delavskim zbornicam v izdelavo, preden se sankcionirajo.

Iz omenjenega je razvidno, kako obširen delokrog imajo Delavske zbornice in kako važna institucija so za interese vseh delavcev in nameščencev.

Pri volitvah v Delavsko zbornico, ki bodo v soboto 7. in v nedeljo 8. oktobra, imajo aktivno volilno pravico vsi

zavarovanci in zavarovanke krajevnih organov Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani ter privatnega društva bolniške blagajne »Merkur« v Zagrebu, razen onih, ki so zavarovani v prvem mezdnem razredu ter vsi zavarovanci in zavarovanke bratovskih skladnic, če so bili na dan 16. avgusta t. l. na teritoriju Delavske zbornice v Ljubljani. Delavci volijo 50 delegatov, nameščenici pa 10.

Volitve so tajne in bo vsak volilni opravičenec dobil tri glasovnice, modro, belo in rdečo. Glasovnice kandidatne liste nacionalnih delavcev in nameščencev so modre, klerikalnega delavstva so bele, marksističnega delavstva in nameščenstva pa rdeče. Edina prava zaščitnica narodnega delavstva je Narodno strokovna zveza, prava zaščitnica nacionalnega nameščenstva pa Zveza društev privatnih nameščencev, v kateri je včlanjenih 18 samostojnih strokovnih organizacij. Kakor smo že omenili, imajo bele glasovnice kandidatne liste Jugoslovanske strokovne zveze, v kateri je včlanjeno klerikalno delavstvo in kandidatne liste šele pred kratkim ustanovljenega društva Privatnih in trgovskih nameščencev, v katerem je včlanjeno klerikalno nameščenstvo. Rdeče glasovnice imajo kandidatne liste strokovne komisije z vsemi v drugi internacionali včlanjenimi strokovnimi delavskimi organizacijami in kandidatne liste »Saveza privatnih namještenika Jugoslavije«, ki je tudi včlanjen v drugi internacionali.

Naše delavstvo in nameščenstvo se mora zavedati, da se stekajo v Delavsko zbornico tudi milijoni zakonitih delavskih prispevkov in da so v Delavskih zbornicah doslej gospodarili povečini marksisti. Dosedanje delovanje Delavskih zbornic je pokazalo, da se njihovi gospodarji niso zavedali svojih dolžnosti in zato gre narodno delavstvo in nameščenstvo upravičeno energično v boj za Delavske zbornice. In ta boj naj pokaže, da je naše delavstvo sposobno sodelovati pri gradnji močne in zadovoljne Jugoslavije, kjer je za vse dovolj kruha. Nikjer namreč ni zapisano, da so marksisti pravi zaščitniki delavstva in nameščenstva. Nedavna preteklost nam dovolj jasno priča o njihovem polomu tako gospodarskem in moralnem, po vsem širnem svetu.

Zato naj ne bo nobenega nameščenca in nameščenke, delavca in delavke, ki bi se vzdrljal volitev, ker bi s tem škodoval samemu sebi!

Tretji kongres zveze jugoslovanskih emigrantov

POMEN DELOVANJA ZVEZE IN JUTRIŠNJEGA KONGRESA.

Jutri bo v Ljubljani tretji letni kongres Zveze jugoslovanskih emigrantov iz Julijske Krajine (Goriške, Tržaške in Istre v Italiji), ki je vrhovni forum te zveze, ki šteje sedaj 35 emigrantskih društev iz vse Jugoslavije, katerim stoji na čelu kot predsednik beograjski odvetnik dr. Ivan Marija Čok. Vseh emigrantov iz Italije je sedaj v naši državi preko 70.000. Sedež zveze je v Beogradu, organizacije so pa povsod tam, kjer je dovolj veliko število emigrantov. V Mariboru imamo na primer dvoje društev, »Jadrani« in »Nanos«, ki delujeta obe zelo agilno. Prvi kongres zveze je bil l. 1931 v Zagrebu, drugi leta 1932. v Beogradu, tretji bo pa jutri v Ljubljani.

Glavni cilj Zveze jugoslovanskih emigrantov iz Julijske Krajine, kakor tudi v njej včlanjenih društev, ki imajo ime na po raznih krajih, rekah in gorah našega Primorja, je boj in delo za potep-

tane pravice slovenske in hrvaške narode manjšine pod Italijo. Mimo tega pa vršijo organizacije in zveza tudi važno socialno ter kulturno misijo med emigranti. Posebno oni, ki prihajajo v zadnjem času k nam, so nujno potrebni poleg moralne tudi gnotne podpore.

Jutrišnji kongres v Ljubljani zato ne bo obravnaval samo vprašanja, ki zadevajo izključno emigracijo, marveč tudi vsa vprašanja, ki se tičejo celokupne naše slovenske in hrvaške narodne manjšine pod Italijo, celo ona, ki so vezana na delikatne in komplicirane odnose med Jugoslavijo in Italijo. Pomen tega kongresa je zato tako velik, da se ne more nanašati samo na omenjeno skupino organiziranih emigrantov, temveč na celokupno jugoslovansko javnost in naše nacionalne interese.

Vožnja v Ljubljano in nazaj je za ta kongres četrtinska.

Poroke in porodi v Jugoslaviji

V naši državi se rodi vsako leto skoraj pol milijona otrok.

Ko smo ustanovili l. 1918 našo državo Jugoslavijo, je štela komaj nekaj nad 11 milijonov prebivalcev, sedaj pa smo gotovo že presegli 14 milijonov, l. 1950 nas bo pa preko 20 milijonov, če se bomo množili tako, kakor se sedaj. Prostrata imamo po pokrajinah razen Slovenije in Dalmacije dovolj, morale bi se ustvariti samo zadostne življenjske možnosti. Tak razvoj nam namreč kaže uradna statistika o gibanju prebivalstva naše države, ki pa žal vedno zaostaja za nekaj let. Zadnji podatki, ki smo jih dobili, se nanašajo na leto 1930.

Statistika za to leto ugotavlja, da je bilo takrat sklenjenih 138.315 zakonskih zvez, 10.196 več kakor leta 1929. Med tem ko je prišlo l. 1929 na 10.000 prebivalcev v odstotkih 94,38 porok, je zrastle to število l. 1930 na 100,39. Največ zakonskih zvez je pa bilo v Jugoslaviji sklenjenih l. 1920, namreč 185.954. To število je padlo do leta 1924, na 114.896, potem se je pa znova pričelo dvigati. Vzporedno s porokami so se množile tudi ločitve, ki so dosegle l. 1929 že 6070 in leta 1930 5826 dovršenih razporok, torej l. 1929 4,74 in leta 1930 pa 4,21 na 10.000 porok. Večina razporok se je izvršila pri muslimanih, namreč 2551; pravoslavni se je ločilo 2374, katoličanov pa samo 590.

Število rojstev je znašalo v letih 1920—1930 na leto 425.000 do 495.000. Leta 1930 je znašal naravni prirastek prebi-

valstva na vsakih 1000 ljudi 16,52. Leta 1929 je znašal 12,25, l. 1928 12,33, l. 1927 pa 13,30. Število porodov je znašalo 1930, leta 494.763, torej 36.000 več kakor leto prej. Največji je odstotek prirastka v vrbaski banovini (vzhodni Bosni), najmanjši pa v drinski in savski. Med tem ko znaša v vrbaski banovini 22,74 (na 1000), znaša v drinski 13,07, v savski pa celo samo 12,78. Na najslabšem pa je kar se tiče naravnega prirastka naša prestolnica Beograd, kjer znaša na 1000 prebivalcev samo še 8,19.

Poljčane

Zaključek nagradnega streljanja. Strelska družina v Poljčanah vabi svoje člane, da se udeležijo zaključnega nagradnega streljanja, ki bo jutri 24. t. m. Streljalo se bo ves dan in to od 9. do 12. in od pol 14. ure do mraka. Ne zamudite ugodne prilike; čakajo vas lepe nagrade! Na strelišču bo preskrbljeno tudi za okrepčilo. Razdelitev nagrad bo ob 20. v hotelu »Bauman«. V primeru slabega vremena se preloži streljanje in vse drugo na 1. oktober.

Ogromen predor pod Mont Blancom?

Neki posebni francosko-italijanski konzorcij se zanima trenutno zopet za zgradbo velikega predora pod Mont Blancom. Po najnovejših načrtih bi se zvezali Savoja in Val d'Aosta z ogromnim predorom in modernim avtomobilsko cesto. Zgradbo tega veličastnega tehničnega načrta bi financirala v glavnem Francija. Drzni in velikopotezni načrt je izzval vseh krogih silno senzacijo.

Angel Jarc:

Naša pota

Pred gostovanjem Gledališke družine »Istra« v našem gledališču.

Poskusil bom napisati pravljico. Če se vam pa odkrije v njej nekaj resnice, verjemite mi, nisem tega kriv sam, marveč pero, ki je mnogokrat neposlušno in piše šestokrat drugače, kakor narekuje srce. Sami pa presodite, kdo ima prav: jaz ali pero.

Tam nekje v neki vasi — tudi tam sije solnce — so imeli starši fantiča nebogljenca. Tako so trdili vsaj vsi sosede. Bil vam je nepridiprav, razigran in vesel, in če se mu je prav zahotelo, tudi otožen, zlasti, ko si je v bistri reki, skrit v senci, prepeval lepe narodne pesmi.

Navihaneč ni nikdar nikomur ostal dolžan odgovora in najbolj je jezilo sosedo to, da je vedno našel primeren odgovor. Si li morete zamisliti predrznejšega dečka. Žilica mu ni dala miru in je kljuboval še celo v šoli svojemu učitelju. Ko pa ga je ta na tožbo součencev kaznoval, se mu je ironično smejal in molčal.

Pomislite, ljudje božji, kdo naj bi ostal miren pri podobnem izzivanju? In glejte, čudo! On je vse predmete tako dobro obvladal, še celo katekizem in zgodbe Svetega pisma je znal iz glave. Z isto predrznostjo se je lotil tudi srednje šolskega srečno-končal.

Na vasi so se sosede križali in nekdo je obupno zastokal: »Za pet Kristusovih ran božjih, saj utegne postati še kak doktor!« In zopet je pokazal vso svojo hudobijo ter se odločil za komedijantski poklic. Sosede so modrovali očetu: »Kaj hočeš, Jože, tvoj sin je pač tvoj sin«, in pomilovali pri tem mater, ki se je čutila zelo nesrečno.

Odšel je in dolgo časa ni bilo o njem glasu. Nekega dne pa je prinesel župan strašno novico, ki jo je čital v nekem časopisu. O vaškem nepridipravu je priobčil list dolg slavospev; in čital je tudi to, da je nepridiprav zahteval, da časopis navede njegovo rojstno vas, ker so reki drugi poročali, da je doma iz vele-mesta. »Predrznost predrzna. Nalašč je to naročil, prav nalašč, samo da nas osmeši!« tako so modrovali gospod župan.

Ko so prihajali študentje na počitnice, je z njimi prišel tudi on. Ni pa se javil županu. Na večer je zašel med fante, med delavce v vas, se z njimi bratil in v gostilni z njimi prepeval, da ga je bilo slišati daleč naokrog. Bil je vedno vesel, z otroci se je rad šalil in podil po bregu. Fantom je pomagal pri košnji, domačim pa pri raznih poljskih delih, pa so sosede kmalu pogruntali, čemu je tako pohleven. Ne boš nas, so si mislili na tihem. Dekleta ti dišijo, dekleta, ne pa fantje.

V bližnjem mestu je priredil neko so-

bote zvečer koncert v prid siromašnim delavskim družinam. Ko so se mu pri neki pesmi prikazale solze v oči, je opomnil trgovec iz vasi soseda: »Bil je vedno takšen! Samo norčuje se.«

Dolgo se ni oglasil. Prišel je v vas njegov prijatelj in pripovedoval vaščanom tole: »Srečala sva se z njim v tujini, kjer je želel uspeh za uspehom. Nikdar ni pozabil svoje domovine. Prvo njegovo vprašanje, ko sva se srečala, je bilo, kaj delajo njegovi domači in kakšne so naše gore. Skrbelo ga je, če so še njegovi domači vedno tako dobri, kakor so bili prej. V njegovih očeh sem opazil ogenj ljubezni do svojega rodu in rodne grude. Opisoval mi je vso lepoto duše svojih rojakov s tenkočutnostjo globokega poznavalca preprostih ljudi, da sem občudoval iskrenost, ki je lastna samo poštenju in odkritim značajem.«

Na vprašanje, zakaj se nič več ne oglasi doma, mi je pripovedoval sledečo zgod bico:

»Moja pot v tujino je bila preprosta, kakor je preprosto vse, kar se dogaja na tem božjem svetu. Svež in mlad sem se podal v tujino z odločitvijo v srcu, služiti vedno svojemu narodu in povrniti vse, kar sem prejel od njega. Lahka je odločitev, a težji je udarec spoznanja. Bil sem prepričan, da me te ljubezni ne bo nihče orepal, toda — zgodilo se je...«

»Spoznal sem po dolgih blodnjah in težavah ženo, ki mi je ponujala in tudi darovala spoznanje. Vzljubil sem jo z vso svojo dušo, z vsem srcem ter se ves predal njenemu čaru. Spoznal sem jo v času, ko me je zapustil ves svet. Nova luč, ki mi je prižgala spoznanje, je gorela v sreči in sijaju, posvečenem le samemu sebi. Demon sebičnosti, ki tiči v vsakem zemljanu, je zagospodaril v mojih čuvstvih in zavladal v mojem grešnem telesu. Vse moje hrepenenje in nihanje je bilo osredotočeno v njej, ki jo moja duša obožuje in ki ji je posvečena vsaka moja misel.

Toda poslušaj. Oba sva nesrečna, ker je ljubezen prevelika in je v njej prekletstvo osamljenega nesrečnega naroda, ki ječi pod tujim jarmom, ki se zvija v bolečinah krivic in brezpravnosti. Zaobljubil sem svojo ljubezen svojemu narodu. Obljube nisem izpolnil. Potepal sem jo na žrtveniku tuje družice in zato sem — kaznovan.

Svojo bol nosim globoko v duši in jo bom nosil neprestano, dokler ne sprejme sveta moja zemlja mojih revnih kosti v svoje varstvo, nad katerimi bo zrasel nov rod, plemenit in močan, da stre v prah sovragovo nenasično žrelo, žrtvojoč svojo moč in popolnost edinemu, svjetemu in vzvišenemu smotru — svojemu narodu in njegovi pravici.

»Istra, Istra, uboga moja Istra, uboga moje ljudstvo!«

Kulturne vesti

Razgovor z režiserjem Justom Košuto

Ob prihodu gledališke družine »Istre« v Maribor, ki bo nastopila jutri zvečer v gledališču, smo obiskali njenega režiserja g. Košuto in mu postavili nekaj vprašanj:

Kaj vas je privedlo do tega, da v tej razvpiti krizi teatra ustanovljate svojo potujočo družino?

Izbrali smo si pester spored, prikladen za uprizoritve povsod, bodisi v mestu ali na deželi. Za vsakega nekaj: Drama, efektne in originalne recitacije z različnimi lučnimi in zvočnimi efekti, groteska in tudi muzikalne, koncertne točke. Skoro »variété«, a vendar vse dostojno in na umetniški višini. Pa kaj bi vam pravil, saj boste itak vse jutri videli. Nadalje je vpleteno v spored tudi nekoliko lahke tendence, v hrepenenju onega dela našega naroda, iz katerega smo izšli mi sami. Odtod tudi naše ime »Istra«. Torej namen naš bo, da s predstavami resnega, kakor tudi zabavnega značaja, s predavanji, koncerti itd. budimo obenem tudi misel na oni del našega nesrečnega ljudstva, ki je prisiljen tavati še vedno v suženjstvu. Ako nam bo le dano, prepotovati hočemo na ta način Jugoslavijo, nato še Češko in Poljsko.

Kakšna je umetniška tendenca vaše družine?

Kolikor vam o tem lahko povem, je to, da baziramo svojo igro kakor tudi režijo predvsem na enostavnosti. Mislim, da le v enostavnosti je veličina vsega. Prav posebno se to odraža še v umetnosti. Oderska umetnost: igra brez gest, brez afekta, s kolikor mogoče malimi pripomočki, bodisi kulise-dekorative, ali geste. Glasovni organ, to naj bo glavno orožje igralcu-umetniku, s katerim naj razpolaga kolikor mu je dano. Torej luč, ekonomsko-praktična kulisa, estetika recitativa, — to naj bo naš teater.

Kaj pravi dežela k vašim dosedanjim nastopom?

Kar se tiče finančnega uspeha, se o teh nekaj dosedanjih gostovanjih ne moremo preveč pohvaliti. V zadoščenje pa nam je, da smo deležni povsod mnogo večjih simpatij po predstavi, kakor pred predstavo.

Kakšno je pa vaše mnenje o gledališki krizi?

Gledališka kriza, hm, seveda. Prav gotovo je tudi ta kriza v precejšnji zvezi z ono občo krizo, ki nas obdaja. Toda pri gledališki krizi, vidi se mi, bo še nekaj drugega. Moje skromno mnenje je, da kriza gledališča nastaja tedaj, čim se

igralec, gledališki človek, odteguje in odteguje občinstvu, mislim predvsem tkzv. »malemu človeku«. (Včasih to tudi z repertoarno politiko.) Igralec naj bi kolikor mogoče prodril v maso! Tam naj jo počuje, ji predava, in videli bode, da bo konec vsem takim krizam. Dovolite, da se smem ob tej priliki pohvaliti s te vrste eksperimentom za časa svojega delovanja na Slovenskem gledališču v Gorici. Ta poskus je obrodil sijajen uspeh. Hiša se je polnila vedno bolj in — krize je bilo kmalu konec. (Tako predavanje imamo tudi za priliko gostovanja v Mariboru, in sicer pri »Nanosu« v prostorih »Uniona«.)

Kaj bi, da se vam odpre zopet pot v domovino?

Oh, z vso ljubeznijo zopet v naše solčno Primorje, k naši Soči, v našo kršno Istro, na naš Kras, med naše zlato, ubogo ljudstvo. Od tam se bodo potem izmenoma vrstila gostovanja naših gledališč iz Trsta in Gorice, v Ljubljano, v naš lep Maribor in drugim. Verujem, da do tega prav gotovo pride.

Dr. Fran Mišic: »V porečju bistré Savinje«. Te dni bo izšla v Zvezni tiskarni v Celju v samozaložbi zanimiva knjiga našega znanega ljubitelja lepote slovenske in jugoslovanske zemlje, prof. dr. Fr. Mišica, v kateri bo 16 črtic in 30 slik. To bo prvi del zbirke, ki se bo pozneje izpopolnila in zaključila še z drugim delom. Opozarjamo na novo domačo knjigo že sedaj!

»Jugoslovanski Rotar«, 3. Tretja številka revije naših rotarijevcev je izšla pravkar v Beogradu in prinaša: Dr. Milan Stojadinović: Treće pismo guvernera 77 distrikta predsednicima i tajnicima R. K. (cirilica); D. V. Monblanc: Lonska konferencija rotara za Evropu, Afriku i Malu Aziju; Stevan Živanović: O medjunarodnom jeziku; inž. Radovan Alaupović: Istorija rotarstva u Jugoslaviji; II. Osnivanje kluba v Zagrebu; M. J. Stojanović: Bugarski privrednici u Jugoslaviji (cirilica); dr. V. K.: Život rotary klubova u Jugoslaviji; R.: Rotarska bibliografija; dr. V. K.: Život R. K. izvan Jugoslavije. Revija izhaja vsakega 15. v mesecu in stane na leto 60 Din. Tretji zvezek obsega 32 strani.

Sport

Železnicar: Čakovečki SK

JUTRI OB 16. URI OB VSAKEM VREMENU NA NOVEM IGRISČU SK ŽELEZNIČARJA.

Mariborsko sportno občinstvo bo imelo jutri priliko, da prisostvuje prvenstveni tekmi, s katero se otvori jesenska nogometna sezona v Mariboru, in v kateri sodeluje nov prvorazredni klub LNP Čakovečki SK.

Čakovečki SK je zanimiv gost, predvsem zaradi tega, ker izhaja iz kraja, kjer se že mnogo let goji nogomet, ki je med prebivalci Medmurja zelo priljubljen in edini sport, ki se v čakovškem okrožju goji. Zato šteje Čakovečki SK mnogo članov in pripadnikov, ki so klubu vedno pomagali. Zaradi tega je razumljivo, zakaj ima klub lično igrišče z lepimi in precej veliko tribuno. Zaradi popularnosti, ki jo uživa klub v Čakovcu

in zaradi gnotne podpore od pristašev in članov je mogel angažirati dunajskega trenerja, ki je kvaliteto moštva zelo dvignil, kar so pričali rezultati, doseženi v prvenstvenih in prijateljskih tekmah. ČSK dospe v Maribor v najmočnejši postavi, zaradi česar se bodo morali Železnicarji zelo potruditi, če bodo hoteli odnesti pozitiven rezultat. V borbo bodo morali vložiti do konca tekme voljo, požrtvovalnost in nepopustljivost.

Tekma se bo odigrala na novem igrišču SK Železnicarja ob vsakem vremenu in se prične ob 16. Ob 14.15 bo predtekma SK Železnicar rezerva: SK Svoboda komb.

Franc: 4. prvenstvo Delavskega kolesarskega društva za dravsko banovino: Čeh Ivan, Černčec Karl in Rozman Alojzij. Vsi dirkači, razen Englerja Jožeta iz Maribora, so s Pobrežja. Prišla je tudi podružnica iz Litije. Razdelitev nagrad se je izvršila na večer v društvenem lokalu, gostilna Kren na Pobrežju.

Skavtizem

Skupščina mariborskih skavtov

V nedeljo 17. t. m. je bila v realki skupščina Kaajevskega stega skavtov v Mariboru, ki jo je otvoril in vodil stegovodja

Kaj ALBUS terpentinovo milo vse zmore?

Sijajno belo opere
perilo Vašega
otroka,
da je kakor novo,
ter napravi
posteljico
Vašega miljenčka
v bel in duhteč paradiz.

ALBUS terpentinovo milo učinkuje blago in pere brez vsakega kvara tudi najnežnejše tkanine.

ALBUS terpentinovo milo je idealno pralno sredstvo za vse dni in za vso perilo.

br. Stane Lovše-Labod. Uvodoma je pozdravil zastopnika vzgojiteljev, starosta II. čete g. prof. Spendala, dalje zastopnice br. stega planink, ki so se zbrale v zelo lepem številu, člane kluba »Bobro« in vse ostale navzoče. Pozdravil je skupščino pismeno namestnik župnega starešine br. Josip Fran Knaflič-Samotni Skavt, v imenu kluba »Bobrov«, katerega večina članstva je izšla prav iz mariborskega stega, pa br. Zoran Mulej-Vupa.

Iz podaril poročil je bilo razvidno, da je letošnja stegova uprava prav krepko gledala na red in disciplino v stegu in posledica je manjše število članstva, po načelu: Bolje malo dobrih kakor mnogo slabih! Od vseh štirih čet se je tako po agilnosti kakor po uspehih najbolj izkazala I. (Svetovidova) četa pod vodstvom br. Franja Grohmanja; najboljši vod pa je vodil br. Branko Leskošek. Najbolj raznoliko in plodno delo pa je pokazal letos novoustanovljeni klub roverov, ki je med drugim organiziral tudi smuške tekme za prvenstvo Jugoslovanske skavtske zveze; prvenstvo je dosegel Mariborčan br. Karel Fanel. Tudi sicer, zlasti v gojenju življenja v prirodi, se je naš roverski klub kar najbolje udeleževal.

Po absolutoriju stari stegovodi upravi, ki ga je v imenu uprave Dravske župe predlagal br. Božidar Dabinovič-Enčarko, je bila izvoljena tale nova stegova uprava: Starešina dr. Fran Marinič, zdravnik; njegov namestnik Ivan Kos, profesor; stegovodja Stane Lovše-Labod, stud. gymn.; njegov namestnik in četovodja prve (Svetovidove) čete Franjo Grohmann-Antilopa, stud. paed.; četovodja druge (Svarunove) čete Viktor Schweiger-Veverica, stud. paed.; tajnik Karlek Kos-Iki, stud. paed.; blagajnik Branko Leskošek, stud. gymn.; trgovec Marjan Škofič, stud. gymn.; referent za »Skavtski glasnik« Božidar Roglič, stud. gymn.

Pri slučajnostih je predlagal br. Franček Kos, naj se v proslavo desetletnice obstoja skavtskega stega v Mariboru poskuša dobiti dovoljenje od župne upra-

ve, da se l. 1934 pri Mariboru organizira tretji župni tabor; v ta namen je bil izvoljen poseben odbor, ki ga sestavljajo bratje: Franček Kos, Božidar Dabinovič, France Pivka, Stane Lovše in Franjo Grohman. Ob tej priliki naj steg izda jubilejne znake.

Po še nekaterih predlogih in sklepih notranjeorganizatoričnega značaja je bila skupščina zaključena s skavtsko himno.

Skupščina stega planink I. v nedeljo, dne 24. t. m. ob 10.30 v klasični gimnaziji. Udeležba za planinke obvezna! Krojil Vodja stega.

Skupščina Dravske župe skavtov in planink bo v nedeljo 1. oktobra 1933 ob 10. uri dopoldne v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani, z nekoliko spreminjenim dnevnim redom. Po skupščini bo za delegate skupno kosilo v Delavski zbornici, popoldne pa sestanek vsega članstva istotam. Vožnja bo bržkone iz Maribora četrtirska, natančnejše informacije dajeta vodstvi obeh mariborskih stegov.

Sokolstvo

II. župne lahkoatletске tekme

Rok za prijave je potekel. Kljub temu, da se niso odzvala vsa društva pozivu k udeležbi, je število prijaviteljev naraslo preko 300. Dvajset društev oziroma čet se bo pomerilo v bratskem boju in pokazalo uspehe letnega dela. Zlasti veliko je število tekmovalcev v višeboku, ki se jih je prijaviilo 250. S tem so pokazali prijavitelji razumevanje za vsestransko gojitev lahke atletike. Ker bo to največja tovrstna prireditve, je Sokolstvu naklonjeno občinstvo ne bo prezrlo, marveč bo s svojo navzočnostjo povzdignilo njen pomen. Vsa bratska društva, ki se bodo tekem udeležila, naj se točno drže navodil, ki so jih dobila potom okrožnic in navodil, ki jih bodo še prejela. Obenem pa naj pazijo tudi na objave v časnikih.

Razsipnost indijskih maharadž

DESPOTIZEM NEKDANJIH, PRI NAS ŽE POZABLJENIH ČASOV.

Kakor priredi kak indijski dostojanstvenik kako večjo slavnost, se razvrsti pred njegovo palačo dolga vrsta kneževskih avtomobilov, ki se dajo primerjati edino le z najluksuznejšo ameriško avtomobilsko razstavo. Po mnenju slovitega indijskega pisatelja Kanhayalala Gaube bi se dale dvigniti prav porazne obtožbe proti indijskim maharadžam in ostalim odličnikom ogromne Indije.

»Med temi avtomobili,« pripoveduje Gauba, »so zastopane najdražje avtomobilске znamke sveta. Med njimi je videti zlato in srebrno patirane vozove, ki imajo oklepe nad motorji iz poliranega aluminija in karoserije iz najdražjega lesa. Vsi ti vozovi so pleskani v najrazličnejših barvah: v zeleni kakor smaragd, rdeči kakor rubin, modri kakor nebeški obok ali v drugih neštevilnih barvnih odtenkih. Videti se morejo tudi taki avtomobili, ki so obloženi z najfinejšim atlasom, žameatom in brokatom ter okrašeni z grbi iz suhega zlata in dragulji.

Eden teh luksuznih avtomobilov ima na strehi reflektor, drugi pa zopet stekla iz takega materiala, ki ga ne more prebiti kroglja iz samokresa tudi največjega kalibra, da tako varuje lastnika pred atentati. Dobe se med avtomobili indijskih ve likašev tudi vozovi z majhnim harmonijem, na katerem igra »dvorni orglar« svo jemu gospodarju njegove najmilejše arije.

Angleška Indija je razdeljena, kakor je znano, na pokrajine, ki imajo svojo lastno vlado. Te so zopet združene v močno osrednjo vlado, ki je v zadnji instanci odgovorna angleškemu parlamentu. In teh 562 indijskih držav, ki predstavljajo danes ostanke davne države velikih mogulov, se deli v posebne politične skupine, ki kot take še vedno obstojajo. Vladajo jih mogočniki, ki jih smemo upravičeno imenovati ostanke starodavnega okrutnega despoticizma.

Problemi teh držav niso problemi njihovih 70 milijonov prebivalcev, oziroma po njih naseljenih 1.800.000 štirijaskih kilometrov sveta, temveč skrbi 500 knezov in »cesarjev«. To namreč pomeni osebne skrbi za njihovo eksistenco, za njihove bajne palače, mnogoštevilne žene in vsa mogoča razvedrila.

V drugih državah vlada, kakor je to običaj, kralji sporazumno z narodi. Sijaj njihovih dvorov ne presega mej in je ustvarjen z vednostjo narodovih zastopnikov. Indijski maharadža pa vlada brez

vsakega privoljenja ljudstva. Tak maharadža obdaruje ljudstvo po svoji mili volji in izdaja samo take zakone, ki ustrezajo njemu samemu. Ni se mu treba bati nobenih slabih posledic svojega avtokratskega vladanja, ker ostaja kljub povprečni odgovornosti napram Angliji še vedno absoluten avtokrat napram svojemu ljudstvu.

Omenjeni pisatelj Gauba se sklicuje v svojih obtožbah na neke statistične številke.

Tako znaša civilna lista angleškega kralja točno šestnajstino vseh državnih dohodkov, civilna lista belgijskega kralja komaj tisočinko, italijanskega kralja petstotinko, japonskega mikada štiristotinko, danskega kralja tristoinko, nizozemske kraljice šestotinko in norveškega kralja sedemstotinko vseh državnih dohodkov vsake posamezne države.

Noben kralj pa ne dobiva takih dohodkov, kakor jih ima na primer maharadža iz Travankora, iz Maisura in iz Baroda ali nizam iz Haiderabada.

Resnica o lepotnih konkurencah

Knjiga Raymonte Allainove.

Pravo ozadije volitev kraljice lepote nam odkriva knjiga Raymonte Allainove, ki je bila pred leti izvoljena v Galvestonu za kraljico lepote. Ta knjiga nam pove, kako veljajo lepote, potegujejoče se za prvenstvo, najprej za nekakšne pgoanske svečnice lepote, potem se pa prepričajo, da so samo reklama za kreme, modele novih oblek in razno kozmetično robo.

Nagrada za lepote konkurence je ustala novil francoski novinar Maurice de Walleffe, mož redkega trgovskega talenta. On je določil, da smejo biti pripuščene na lepote konkurence samo lepote, stare največ 18 let, iz meščanskih rodbin, in sicer le pod pogojem, da se s tem strinjajo njihovi starši.

Allainova pravi, da igra na lepotnih konkurencah častihlepje lepotic manjšo vlogo, nego častihlepje njihovih mater. Veliko vlogo igra na takih prireditvah prebrisanost menažerija samega, ki obvlada do najmanjših podrobnosti vse trike. Kraljice lepote preživje na stroške prirediteljev ure, dneve in celo mesece užitka in zabave, ki se jim zdi pravljica, toda boriti se morajo s konkurenco, za-

Vsekakor ne dobiva noben drug vladar na svetu peti del vseh državnih dohodkov, kakor prejemata to maharadži iz Kašmirja in Bikanirja. So pa med indijskimi vladarji tudi taki, ki krijejo potrebe svojega luksuznega življenja in kopičijo svoje bogastvo v tretjino skupnih državnih dohodkov.

Kakor se pripoveduje, jemljejo baje nekateri maharadže zase celo polovico vseh dohodkov svoje države. Zato pa tudi ni čudno, da je indijsko ljudstvo kljub vsemu naravnemu bogastvu Indije lačno in v veliki bedi ter pomanjkanju.

Teh pravljicnih vsot pa ne izdajajo maharadže in radže samo za svoje mnogoštevilne avtomobile, marveč ustrezajo v mnogih primerih tudi raznim svojim muham, ki veljajo državo težke milijone.

Nekateri med njimi nimajo nikoli dovolj monumentalnih palač, drugi se zopet nikoli ne morejo nasititi lepih žensk, vsi skupaj pa uživajo v tem, da skušajo drug drugega prekosit z nabavami dragocenih luksuznih avtomobilov...

Zaradi razsipnosti indijskih maharadž najmanj »trpi« avtomobilska industrija v velikih državah na zahodu.

vistjo in celo z nevarnostjo; ljubosumne so druga na drugo in njihovi značaji se kvarijo. Allainova omenja pisma, ki jih je prejela od pustolovcev, erotomanov in celo blaznežev, dalje telefonske pogovore, ki so ji zastupili več mesecev življenja, dokaze cinizma in nesramnosti, ki so leteli za njo od vseh strani. Lepotne konkurence so samo sijajno organizirane kupčije, ki v nje posegajo poleg menažerjev in agentov tudi politične intrige.

Junaštvo 70-letne ribičke

Na francoskem otoku Quessant blizu Bresta je proslavila te dni 70-letnico svojega življenja gospodična Jeanne Tualova. K njenemu visokemu jubileju ji je čestital celo sam predsednik francoske republike Lebrun. Tualova je bila ob tej priliki tudi odlikovana in je dobila majhno dosmrtno pokojnino. Treba je namreč vedeti, da je odhajala Jeanne Tualova, hčerka preprostega bretonskega ribiča, že kot majhna deklica z očetom in z drugimi ribiči na široko morje in postala tako v teku let eden izmed najdržnejših francoskih ribičev. Vedno je hodila oblečena v moško obleko. Bila je izredno močna in energična. V najhujšem divjanju viharjev in neviht, ko se nihče ni upal na morje, je rešila življenje že mar-

sikomu, ki se ni ob pravem času vrnil s čolnom v pristanišče. Sele Jani je nehala Jeanne hoditi na odprto morje, ker so ji opešale oči. Vse življenje do tega lanskega dne pa je Jeanne vsak dan redno sama ali pa v družbi z drugimi ribiči odhajala na ribolov, ki jo je pošteno preživljal polnih sedem desetletij.

Ime mesta z 59 črkami.

Lord Aglesaej je poslal Waleskemu princu vabilo, da bi obiskal njegov grad v mestu Llandfairu. To priložnost so sklenili mestni prebivalci izkoristiti in izročiti angleškemu prestolonasledniku po njegovem mnenju zelo tehtno in upravičeno prošnjo. Llandfairčani so namreč skrajno nezadovoljni z imenom svojega mesta, ker je bilo v teku let spremenjeno. Zato nameravajo zahtevati od prestolonaslednika, naj bi mestu dovolil zopet nekdanje ime, ki ga pa sploh ni mogoče izgovoriti, ker šteje nič manj kakor 59 črk in 19 zlogov. Zato nikakor ni razumljivo, zakaj zahtevajo Llandfairčani staro mestno ime. Najbrže bo treba iskati vzroka te čudne zahteve v čutu tradicije, pri čemer Angleži, kakor je znano, ne poznajo nobenih mej. Že v voz njih redih je Llandfair zabeležen z daljšim imenom, ki se je uporabljalo še pred 100 leti: »Llandfairpowlgwyngyll«. Prebivalci zahtevajo, da dobi ta naslov zopet njihov kolodvor in jim je težko dokazati, da bi bila zanj potrebna sedem metrov dolga napisna plošča. Pravo ime čigar vrnitev zahtevajo trmasti meščani, pa je naslednje, ki je zabeleženo še v starih kronikah: »Llandfairpowlgwyngyllgogerychwyrndrobwllandsilligogoggh«.

Violina iz vžgalic.

V Stockholmu živi neki Edvin Johansson, ki je po poklicu trgovec z glasbenimi instrumenti. Ta 80letni stavec je izdelal nedavno violino iz samih vžgalic. Violino je izdeloval polni dve leti in je uporabil zanjo vsega skupaj 3.966 vžgalic. Vsak klinček je zlepljen posebej na drugega, violina pa ima normalno velikost in daje zelo lep zvok. Neki Američan, ki se mudi v Stockholmu, se živo zanima za ta čudoviti instrument, vendar se zaenkrat še ne more odločiti za nakup, ker zahteva stavec za svoj instrument nič manj, kakor 10.000 dolarjev. Johansson je novinarjem, ko so ga obiskali, izjavil: »Jaz denarja prav za prav več ne potrebujem, ker bom tako kmalu umrl; če pa hoče Američan imeti mojo violino in se postavljati z mojim trudom, naj to postane plača!«

Marij Skalan:

OCEANOPOLIS

Roman o skrivnosti človeške prošlosti

Po teh besedah je Stamolis pustil Doljana ter odšel k glavnemu aparatu, da se pogovori z ostalimi zdravniki. Doljan je premišljeval o tem, kar je bil pravkar slišal. Dasi je vedel, da bo postal sam žrtev te skrivnostne znanosti, je bil vendar od nje ves prevzet. Pozabil je celo na upanje, da se bo Jafisu vsaj še v zadnjem trenutku posrečilo, preprečiti namero vlade. Ko pa je bil naenkrat zopet sam in so se zdravniki mudili pri aparatu, ne da bi se zanimali zanj, mu je nenadoma šinilo v spomin vse, kar je bil preživel v tistih dneh po odkritju njegove ljubezni do Ante. Spomnil se je tudi paznika v ječi predsedstva vlade in njegovih sporočil. Pomislil je:

»Paznik mi je sporočil, da se razsodba ne bo izvršila, kaj je mislil s tem? Vsekakor je moral biti v zvezi z Jafisom, ker samo tako se da razlagati njegovo spočetje. Če pa ga je Jafis obvestil, da bodo preprečili namero vlade, zakaj je niso? Kaj se je zgodilo? So si premislili in sploh opustili svoje načrte? Toda zakaj? Morda so pa le odgodili pričetek vstaje, ker še ni vse pripravljeno. Vsekakor je vse to nenavadno čudno in nerazumljivo...«

»Gospod doktor,« je vzkliknil tedaj Stamolis, ki se je vrnil od glavnega aparata, »vse je pripravljeno in lahko začnemo! Aparati funkcionirajo izvrstno in poskrbeli bomo, da bomo opravili svoj posel tako dovršeno, kakor še nikoli do sedaj. Saj moramo pa tudi pokazati vam,

edinemu tujcu, ki je kdaj prispel v naše podmorje, kaj vse znamo in zmoremo. Kaj bi pa rekli, če ne bi izvršili vaše spremitve tako, kakor sem vam bil razložil. Mislili bi si, da smo le navadni širikoustneži. Izvolite!«

Doljan se je še enkrat spomnil Intele in Jafisa, nato se je pa vdal mirno in samozavestno v svojo usodo ter sledil Stamolisu, ki ga je odvedel k aparatu; bil je že odprt in pripravljen, da ga sprejme v svoj kovinski trup. Tam so ga zdravniki slekli do pasu, namazali z nekim mazilom in zmasirali, nato pa ga posadili na sedež v aparatu.

»Držite se hrabro!« mu je zaklical Stamolis. »Čez eno minuto bo pričel delovati tok, ki vas bo onesvestil; nato bomo uporabili takoj omehčevalne žarke. Na svidenje!«

Po teh besedah se je Stamolis obrnil k prvemu asistentu in mu velel, naj zapre vrata aparata. Asistent je takoj iztegnil roko in pritisnil na neki gumb. Pri tistih je še enkrat, toda aparat ni funkcioniral.

»Kaj se je zgodilo?« je vzkliknil Stamolis in sam pritisnil na gumb. Aparat ni funkcioniral. »Neverjetno,« je dejal in stopil k plošči, ki je bila pritrjena na zidu. Tam je pričel premikati neke vzvođe, toda tudi ti niso delovali. »Napaka mora biti v vodu!« je dejal in stopil k aparatu za telefoniranje, toda v tistem trenutku je nastala v dvorani strašotna tema, kakršna je mogla nastati samo v Oceanopo-

lisu, ki je prejemal vso svojo svetlobo iz razsvetljevalne centrale.

Zdravniki so za trenutek obstali in se prestrašili. Še nikdar v svojem življenju niso doživeli trenutka, ko bi odpovedala razsvetljava. Najbolj so se pa čudili, ko so videli, da je temno tudi zunaj na ulicah.

»Vse mesto je v popolni temi!« je vzkliknil prestrašeno Stamolis. »Kaj se je zgodilo?«

»To je nekaj nenavadnega, nekaj kar še nismo nikoli doživeli,« je dejal nekdo. »Samo, da se ni dogodila nesreča...«

Njegove zadnje besede so pa utihle v ropotu; ki je tisti trenutek nastal na hodniku in se razlegnil takoj nato tudi v dvorano. Zdravniki so onemeli...

XLVII.

Jafis ni pozabil Soralifisu dane obljube; da bo rešil Doljana, mislil pa je, da se mu bo posrečilo v krajšem času dokončati priprave za usodni udarec, name njen vladi in režimu. Ko je pregledoval zadnje načrte, je s strahom opazil, da je pozabil na nekatere najvažnejše postavke, ki bi lahko z enim zamahom uničile vse njegovo delo ter onemogočile uspeh. Z mrzlično naglico se je lotil nadaljnega dela. Odkar je bil Doljan v zaporu, ni zatislil oči; na nogah je bil dan in noč, sprejemal je svoje zaupnike, nadziral postavljene ogleduhe in mislil na što drobnih malenkosti. Obenem pa je po svojih zaupnikih natančno nadziral postopaje vlade z Doljanom.

Kakor je Doljan pravilno sklepal, je bil paznik v zaporu predsedstva vlade njegov pristaš.

Lahko bi bil poskušal odvesti Doljana že iz zapore, toda vedel je, da ga nadzirajo s posebnimi pripravami in bi ga

tak poizkus lahko stal življenje, revolucionarje pa uspeh. Zaradi tega se je odločil pripraviti vse do zadnjih podrobnosti in udariti tedaj, ko bo skrajna sila.

Taka skrajna sila je bila takrat, ko so Doljana odvedli iz zapore v osrednjo bolnišnico. Paznik mu je to javil takoj. Preden je Doljan stopil pred Stamolisa, je bil Jafis že obveščen, da se zdravniki po nalogu vlade pripravljajo na svoj posel. Treba je bilo začeti...

»Bratje,« je dejal svojim najožjim sodelavcem, ki so bili zbrani okoli njega, »napočil je veliki trenutek, ko gremo v boj za zmago ali poraz. Prisegli ste mi večno zvestobo, zato pričakujem, da svojo prisego ne boste prelomili, da boste prej, če bo treba, žrtvovali za našo stvar tudi svoja življenja. Če se nam posreči kar nameravamo, potem je ta trenutek za naše podmorsko ljudstvo najvažnejši vse od tistega, ko so valovi oceana zagrnili mogočni Semisiris in pogoltnili našo Atlantido. Zopet bomo postali svobodno ljudstvo, bratje vseh onih ljudi, ki žive gori na površini zemlje. Prinesli jim bomo našo znanost, našo civilizacijo in kulturo in zopet bomo voditelji in učitelji sveta, kakor smo bili pred davnimi desetisočletji. Nič več ne bomo jetniki svojega podmorja, nič več ne bomo slepo orodje »višjih«, ki razpolagajo z nami po svoji mili volji in nam ne dovolje, da bi sodločali pri svoji usodi. Bratje, pojdite in izvršite vsak svojo nalogo, ki jo itak dobro poznate! Pričakujem, da bo naikesneje v času pol ure izvedel že zadnji naš pristaš, da smo napovedali nezprosena hoi »višjim« za pravice in svobodo širokih množic zadnjih potomcev slavni in mogočnih Atlantov. Sreča z vami!«

(Dalje prihodnjic.)

Mali oglasi

Razno

POHIŠTVO

lastnega izdelka dobavlja po skrajno zmernih cenah Zaloška pohištva združenih mizarjev. Vetrinjska ul. 22. nasproti vrčke V Weixl.

JOS TICHY IN DRUG.

Konces. elektrotehnično podjetje. Maribor. Slovenska ul. 16. tel. 27-56. proizvajajo elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestencev, svetilk, elektroinstalacijskega blaga po konkurenčnih cenah

TRAJNE KODRE

Izdelujem v svojem salonu z izdelanim aparatom po sistemu, ki ima naslednje prednosti: 1. popolnoma varno grejenje z vročim zrakom. 2. Ožganje ali kvarjenje las izključeno. 3. Krasne naravne kodre. 4. Najboljša trajnost tudi pri slabih lasih. 5. Kljub vetru in dežju izgledajo lasje negovani. Nadaljnja pojasnila in posvetovanje brezplačno in ravdevoje pri F. Schirmmaulu. Ruška cesta 2. 2930

MARTIN SAFRAN.

sobo-črkoslikar, pleskar in ličar. Maribor, Slovenska ulica 16, prevzema vsa v to stroko spadajoča dela ter jih izvršuje dobro in poceni. 2925

PLACAM

Din 6.- do 7.- za kg avtogumija. Justin Gustinčič, meh. del. Tattenbachova ulica 14.

KOZUHOVINASTE

plašče moderniziram in prekrjim v jope po najnovejših pariških in dunajskih krojih. Jamčim za strokovno in solidno delo ter točno postrežbo. P. Semko, krznarski mojster. Gosposka ulica 37. 3360

PERILO PO MERI

za dame in gospode, fino in po meri, po zmernih cenah, izdeluje Marica Petrovič, Maribor, Frankopanova 51. Enfilanje 1 m 1 Din. 3412

SADNA DREVESA

in vinske trte nudi najpovolnejše Banov, trsnica in drevesnica v Kapeli, pošta Slatina Radenci. Zahtevajte ponudbo. 3561

SPALNE

in jedilne sobe, šperane, iz kavkaškega orehovega lesa, politirane ter kuhinje in spalnice iz mehkega lesa, preplekane, po ugodni ceni prodam. Mizarstvo, Aleksandrova cesta 48. 2460

SPALNICE,

kuhinske opreme, blazine, odeje, perje, puh, kupite najceneje in najboljše pri NOVAKU. Vetrinjska 7, Koroška 8. 3574

HALO! HALO! RADIO

»PROMENADA!« Ste že obiskali to kavarno in restavracijo v Tomšičevem drevoredu? Se ne? No, potem ne veste, da »Promenada« nudi veselo, animirano zabavo. Vedno sveže »Union« pivo, vrček Din 3,50, prvovrstna topla in mrzla jedila. Izvrstno radio. Za zaključene družbe vedno na razpolago klubova soba. Pridite in prepričajte se! Pozdravlja vas S. Ramšakova. 3616

Stanovanje

STANOVANJE.

eno-, dvo- in trisobno s kuhinjo oddam. Na prodaj lep dvostranski bilard. Maribor, Smetanova ulica št. 54. Vprašati v gostilni. — Na Teznu oddam dve sobi s kuhinjo. Vprašati v gostilni Pulko, Tezno. 3532

LEPO STANOVANJE oddam takoj ali s 1. oktobrom. Tezno 169, Sp. Dobrava. 3572

DVO- ALI TRISOBNO STANOVANJE oddam. Magdalenska ulica 33. 3575

STANOVANJE

4 sob, predsobe, kuhinje, kopalnice, z električno razsvetljavo, zelenjavnim vrtom, sadovnjakom in parkom v vili, oddam v najem. Šturm, pri opekarni Počehova. 3578

ENOSOBNO STANOVANJE, solnčno in čisto, poceni oddam s 1. novembrom, čisti in mirni stranki. Naslov v upravi »Večernika«. 3605

SOBO S ŠTEDILNIKOM, električno razsvetljavo in vodovodom, oddam s 1. oktobrom. Naslov v upravi »Večernika«. 3613

STANOVANJE.

soba in kuhinja, z vsemi pritlikinami, električno razsvetljavo in vodovodom, oddam mirni stranki za Din 260.— mesečno s 1. oktobrom. Naslov v upravi »Večernika«. 3612

STANOVANJE.

soba in kuhinja, išče mala družina. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Solidnost«. 3611

DVOBNO STANOVANJE na dvorišču, oddam stranki brez otrok s 1. oktobrom. Vodnikov trg 3-b. 3609

STANOVANJE.

dve sobi in kuhinja, oddam takoj. Vrašati: Radvaniska cesta 30. 3596

Sobo odda

POŠTENO IN ZVESTO SOSTANOVALKO iščem s 1. oktobrom. Vprašati v Tkalski ulici 9, od 12. do 13. ure pri E. Ivanuševi. 3563

PRIJETNO, OPREMLJENO SOBO, s separatnim vhodom, elektr. razsvetljavo, pri parku, se s 1. oktobrom odda eni ali dveh solidnim osebam. Vprašati Vrazova ul. 6, prtiličje, levo. 3571

OPREMLJENO SOBO, lepo, s posebnim vhodom, oddam z ali brez preskrbe. Jančičeva ulica 3, Tomšičev drevored. 3571

VDOVA, sprejme gospoda nad 40 let starega, upokojenca ali stalno nameščenege, na dobro hrano ter vso oskrbo. Naslov v upravi »Večernika«. 3573

Telovadni raspored Sokola-Matice v Mariboru. 1933/34

Oddelek	Telovadnica	Dan	Ure
Člani mlajši	Krekova ulica	Torek Petek	20.—22.
Člani starejši	Gimnazija	Torek Petek	1/2 19—20
Članice mlajše	Krekova ulica	Ponedeljek Četrtek	19—1/2 21
Članice starejše	Gimnazija	Ponedeljek Četrtek	19—1/2 21
Moški naraščaj od 14.-16 l.	Krekova ulica	Sreda Sobota	1/2 19—20
Moški naraščaj od 16.-18. l.	Krekova ulica	Torek Petek	1/2 19—20
Ženski naraščaj	Krekova ulica	Ponedeljek Četrtek	1/2 18—19
Moška deca	Krekova ulica	Sreda Sobota	17—1/2 19
Ženska deca srednješolska	Krekova ul.	Torek Petek	17—1/2 19
Ženska deca od 7. do 10. leta	Cankarjeva šola	Torek Petek	1/2 17—18
Ženska deca najmlajša	Cankarjeva šola	Torek Petek	15—1/2 17

Redna telovadba vseh oddelkov se je pričela že v ponedeljek. Prijave starih in novo pristopivših članov in naraščaja sprejemajo vodniki oddelkov med redno telovadno uro.

SOBO

z dvema posteljama in prostim vhodom oddam. Glavni trg 2, I., vrata 7. 3609

GOSPODE SPREJMEM NA STANOVANJE. Aleksandrova cesta 17, dvorišče I. nadstropje. 3581

SPREJMEM BOLJŠEGA GOSPODA ali gospodično v lepo opremljeno sobo, eventualno s souporabo kopalnice takoj ali s 1. oktobrom. Stolna ulica 1, III-9. 3591

SOBO

s posebnim vhodom, oddam po nizki ceni. Kolodvorska ulica št. 3, II., na hodniku. 3598

OPREMLJENO SOBO s posebnim vhodom, na lepem kraju poleg sodišča takoj oddam. Wildenrainerjeva ul. 11, III. nadstropje. 3590

SPREJMEM SOSTANOVALCA(KO). Trubarjeva ulica 9, dvorišče, vrata 30. 3580

Zbor malih harmonikarjev ISSK Maribora Začetek tečaja 1. okt. 1933

Tozadevne prijave in informacije za novince daje tajnik g. Gustin dnevno od 9.—12. ure. Grajski kino.

Sobo išče

GOSPOD

išče stalno, solnčno, veliko, lepo opremljeno sobo pri parku s hrano ter vso oskrbo. Cena po dogovoru. Ponudbe pod »Lepa soba« na upravo »Večernika«. 3606

Dijaško stanovanje ali dijakinja sprejem na stanovanje. Vrtna ulica 8, I., desno. 3608

DIJAKA

ali dijakinja sprejem na stanovanje. Vrtna ulica 8, I., desno. 3608

Lokal

LOKAL tik glavnega kolodvora oddam. Vprašati Aleksandrova cesta 48, mizarstvo. 2771

V nalem

BRANJARIJO s stanovanjem, na prometnem kraju, oddam v najem. Naslov v upravi »Večernika«. 3565

KLET.

obokano, svetlo in suho oddam. Vrazova ulica 2. 3584

Službo dobi

POSTREŽKINJO pridno in pošteno sprejemmo. Naslov v upravi. 6015

MLADO DEKLE

pridno in pošteno, sprejemmo. Ljubiteljice otrok imajo prednost. Naslov v upravi. 6016

UČENKO

iz boljše hiše za perilo sprejme T. Čep. Prešernova ulica 18. 3583

KLJUČAVNIČARSKEGA VAJENCA

sprejme Pollak, Mlinska 15. 3587

Pouk

ENGLISH LESSONS Miss Edith Oxley, Krekova ulica 18, od 1. oktobra. 3422

KONSERVATORISTINJA, praktična v pouku po najnovejšem sistemu, daje privatne ure na glasovirju. Naslov v upravi »Večernika«. 3597

NEMŠČINA V 6 MESECIH! Začetni pouk, slovnica, konsiguren uspeh! Naslov v upravi »Večernika«. 3462

Karo čevlji

so sedaj

Gosposka 13

INŠTRUKCIJE

daje osmošolec realne gimnazije iz vseh predmetov, proti dogovoru. Prijave na upravo lista pod »Osmo realna gimnazija«. 3534

Službo išče

ZA 15-LETNO DEKLICO (začetnico) iščem lahko službo s 1. oktobrom, k otrokom ali kaj sličnega. Vprašati: Kotnik, Kežerjeva ulica 1. 3570

Znanja želi

32-LETNA GOSPODIČNA, radi bolne noge vedno doma, išče nesebičnega, značajnega prijatelja. Ponudbe pod »Kje si?« na upravo Večernika. 3600

Kupujte svoje potrebščine pri naših inserentih!

Pisarniški papir

in pisarniške potrebščine kupite najboljše v

TISKOVNI ZADRUGI MARIBOR Aleksandrova c. 13

Za šolarje in dijake

KARO čevlje

iz zdavstvenih razlogov samo z

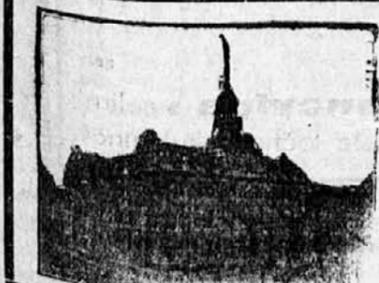

USNJATIMI la podplati

POSJOJILNICA R. Z. Z. O. P. MARIBOR. NARODNI DOM

stanovljena s. 1882. stanje hranilnih vlog 70 milijonov Din rezervni zakladi 8,800 000 Din

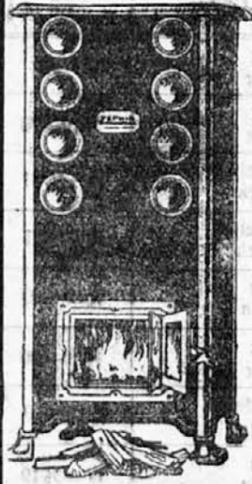
Sprejema hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje najkulantneje. — Rentni davek plačuje iz svojega.

Kolosalen prihranek na kurivu

dela

„ZEPHIR“ - peč

ki je najcenejša peč sedanosti. „ZEPHIR“ - peči Vam prihranijo v teku let mnogo tisoč dinarjev.

Izdelek tt.

„ZEPHIR“ tovarna peči Subotica.

Tovarniško zastopstvo:

V Mariboru: Pinter & Lenard

V Celju: D. Rakusch

V Ljubljani:

Venceslav Breznik

Zahtevajte brezplačne prospekte!

Za vse brez izjeme!

Kdor se hoče prijetno zabavati, biti poceni postrežen z dobrimi jedili in okusno kapljico, naj ne pozabi na

gostilno Kosič, tik novih vil na koncu Koroščeve ulice.

Najstarejše, najsolidnejše podjetje

C. PICKEL

tovarna cementnih izdelkov, d. z o. z.

nudi po konkurenčnih cenah: betonske cevi, stopnice, raznovrstni umetni kamen za tlak, cement, apno, kameninaste cevi, ploščice za oblaganja sten, strešno lepenko, izolacijske plošče, asfalt itd. — Le najboljše blago!

Tovarna:

Maribor, Koroščeva ulica št. 39
Vrbanova ulica št. 60

Za jesensko sezono

Vam priporočamo

čedne barhente za obleke

v najlepših vzorcih in vezavah

Volneno blago za obleke

v zadnjih modnih vezavah

Blago za kostume in plašče

izborne kvalitete

Svileno blago

v zadnjih modnih barvah

Blago za podlage, najraznovrstnejše modne okraske in ves krojaški pribor

Tekstilana Büdefeldt

preje F. Michellitsch

Maribor, Gosposka ulica 14

Julijana Šoper,

krznarstvo

Maribor, Glavni trg 9

Zraven manufakturne trgovine Majer

Velika zaloga vsakovrstnega krzna, krzneni plašči, jopiči, ovratniki i. t. d. se izdelujejo po najnovejši modi. Dolgoletna praksa.

3014

Popravila se izvršujejo najbolje! Zmerne cene!

Prodaja po tovarniških cenah

modnega inozemskega blaga. Ogled neobvezen!

TEKSTILIJA

Maribor, Maistrova ulica 19.

Postelne odeje in pernice

v priznani dobri izdelavi in kvaliteti najcenejše samo pri

A. STUHEC

Izdelovanje posteljnih odelj

Maribor

Slovenska ulica 24

Nogavice

novo dosepele v veliki izbiri najceneje pri

Mari Kumše

Maribor, Stolna ul. 1

Cvetlice

dobite najceneje v cvetličarni

Požar, Tyrševa 36

Če polagate na izbrano važnost

obširno kožuhovino in kožuhovinske plašče

potem jih kupite v trgovini s kožuhovino

K. Gränitz,

Maribor, Gosposka ul. 7.

Spomnite se CMD

Selitve s pohištvenimi in odprtimi vozovi, kakor tudi vskladiščenja izvršuje najceneje

Prva jugosl. transportna d. d.

Schenker & Co., Maribor-Meljska c. 16 tel. 2044

E IX 5779/32-11

Dražbeni oklic

Dne 13. novem. 1933 ob 10. uri bo pri podpisanim sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin.

Zemljiška knjiga Razvanje vlož. št. 439

Cenilna vrednost: Din 3015.20

Najmanjši ponudek: Din 1507.60

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Sresko sodišče v Mariboru, odd. IX. dne 10. septembra 1933.

Potrti v neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da nas je naša nad vse ljubljena hčerka in sestra

Milenka Verbič

v cvetu mladosti, stara 11 let za vedno zapustila.

Pogreb predrage bo v nedeljo, dne 24. sept. ob 16. uri iz mrtvašnice na mestno pokopališče na Pobrežju.

Sv. maša zadušnica se bo brala v ponedeljek, dne 25. septembra ob 7. uri v stolni cerkvi.

MARIBOR, dne 23. septembra 1933.

Zalujoči starši, brat in ostalo sorodstvo.

Zahvala.

Vsem, ki ste ob bridki izgubi mojega ljubega sina

Stanka Antončiča

sočuvstvovali z nami, izrekamo najlepšo zahvalo. Zahvaljujemo se vsem darovalcem krasnega cvetja, posebno pa gg. pevcem društva „Jadran“ za gniljivo petje ter vsem prijateljem in znancem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti.

Maribor, 23. septembra 1933.

3610

Zalujoča družina Antončičeva.

Zahvala.

Vsem, ki so ob bridki izgubi našega nepozabnega soproga, očeta, gospoda

Franca Matjašiča

sočuvstvovali z nami, izrekamo najlepšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo pevskemu društvu „Planinka“, požarni brambli iz Pekar, godbama „Dravi“ in pekarske požarne brambe in vsem darovalcem prekrasnih vencev in cvetja ter končno vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Maribor, 23. septembra 1933.

Zalujoča

3607

žena Marija ter sinova Franc in Jože.

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Centrala: MARIBOR

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice

Podružnica: CELJE

nasproti pošte, prej JUZNOSTAJERSKA HRANILNICA

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju

Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno